

ÉLETTÜNK

XXX. évf. 4. szám (30. Jahrg. Nr. 4)

Az európai magyar katolikusok lapja

1998 április

A SZEPLŐTELEN ÁLDOZAT

írta: Kada Lajos érsek, Spanyolország apostoli nunciusa

Ennek nevezi a Zsidókhoz írt levél (9,14) a golgotai keresztáldozatot. Krisztus vére tisztítja meg lelkiismeretünket a holt cselekedetektől, azé a Krisztusé, „aki az örök Lélek által önmagát ajánlotta föl szeplőtelen áldozatul, hogy az élő Istennek szolgáljunk”.

Húsvétkor sokszor hagyjuk – emberileg nagyon is érthető módon –, hogy a feltámadás öröme töltse el lelkünket. Közben azonban hajlamosak vagyunk elfeledni, hogy Jézus Krisztus szenvedése és kereszthalála által jutott el a feltámadás dicsőségébe. Nagyböjt második vasárnapján az evangélium az Úr színeváltozásáról beszél és ennek megfelelő a prefáció szövege is: Krisztus „tanítványainak saját halálát előre számunkra..., hogy világossá tette számunkra..., hogy szenvedésére a feltámadás örök fénye virrad”, vagyis hogy szenvedés nélkül nincs feltámadás.

Ez a mi utunk is, Krisztus követőinek az útja. Az Ő szenvedésében

való részvételünk nélkül – a mi saját szenvedéseinknek, szomorúságunknak, csalódásainknak, megaláztatásainknak nagy lélekkel való elfogadása által történik – mi sem juthatunk el a feltámadás öröméhez.

Tartsuk ezt szem előtt. Remélhetőleg ilyen lélekkel igyekeztünk előkészíteni a húsvéti feltámadás örömeire a nagyböjti idő kisebb-nagyobb lemondásával, a szokottnál nagyobb imádságra szentelt idővel és a felebaráti szeretet bőkezűbb gyakorlásával. Ezek azok az utak és módok, amelyek évszázadok óta megszentelték a böjti időt és előkészítették a hívek lelkét a húsvét igazi megünneplésére. Milyen kár, hogy mind kevesebben választják ezt az utat és inkább a farsang oly gyakran hamis és múló örömeivel igyekeznek gondjaikat elűzni.

dulójára készülvén a Szentléleknek kell szentelnünk.

Ha belelapozunk az újszövetségi Szentírás könyveibe, elsősorban az evangéliumokba, igen sok helyen észrevehetjük, mennyire a Szentlélek befolyása alatt cselekedett Jézus Krisztus, mennyire a Lélek ereje vezette Őt egész földi életében.

Lássunk csak legalább egy-két példát.

A megtestesülés misztériumának jubileumára készülvén ne feledjük el, hányszor ismételtük a hitvallás szavait: „Értünk emberekért, a mi üdvösségünkért leszállott a mennyből. Megtestesült a Szentlélek erejéből Szűz Máriától és emberé lett.” Íme, itt is láthatjuk, hogy amint a keresztáldozatnál, úgy Krisztus Urunk emberi életének kezdete vagyis megtestesü-

Imaszándékok

ÁPRILISRA

1.

Imádkozunk: ez az esztendő motíválja híveinket a 2000-ik évre való felkészülésben az egység és a közösség szellemét ápolni.

Az egységet sokan összetévesztik – ha nem is szó szerint értve – az uniformizmussal, illetve az „egyengondolkodással”, azaz mindenki gondolkozzon, cselekedjen és szóljon úgy, ahogy én előírom. Minden vallás és csoport hajlandó az „egységre”, elsősorban a saját maga által hirdetett tanok „egységére”. Mindenki csatlakozhat hozzá(juk) s máris meg van az egység. Az egység ily szubjektív értelése-magyarázata csupán egy-egy csoport egységében jöhet létre, valójában elválasztja őket a többi csoporttól, következésképpen nem szolgálja a valódi egységet.

Kérdés: milyen objektív egységkép létezik és ki állította elénk; elfogadható-e reális tartalma és általános értéke miatt?

Mi Jézus Krisztus szavai szerint orientálódunk, aki Isten és Isten Fia. Miután csak egy Isten létezik, kinyilatkoztatásának tekintélye és igazsága megvan. Mint legfőbb tekintély, állításai igazak, egyben elfogadhatóak. Tartalmuk emberileg beláthatóan is reálisak, megfelelnek a valóságnak. Amit hirdetett, nem mi találtuk ki, hanem önmagáról mondta el az Isten fia, tehát kinyilatkoztatta. Nem emberszabta szubjektív állítás tehát, hanem objektív igazság, ezért elfogadható. Ennyit az egység külső körülményeiről.

Lássuk az egység belső tartalmát, amit Jézus főpapi imájában többször is említ: „Szent Atyám, tarts meg őket a nevedben, akiket nekem adtál, hogy egy legyenek, mint mi.” (Jn 17,11b) (Lásd még Jn 17,22-23)

A szentírás kifejezési módjában a név egyet jelent a személlyel, vagyis Jézus kérése szerint Isten tartsa meg a benne hívőket magában. E „megtartás” maga az egység. Nem emberi módon, emberi célkért, hanem egység magával Istennel.

Ezután következhet a vallásban is létrejövő egység, amelynek megvalósulásához hosszú az út. Bensőséges imádsággal lerövidíthető.

2.

A nemzetközi Közösség ápolja és védje Óceánia népeinek vallásos, ökológiai és szociális jogait, ezért imádkozunk.

Óceánia alatt a Csendes Óceán szigetvilágát értjük Ausztrália, Kelet-Ázsia és Amerika partjai között. Felosztják Melanéziára, Polinéziára és Mikronéziára. Népei részben bennszülöttek, akiknek életmódja, szokásvilága, hagyományai ősi fokon állnak. A civilizáció emberei könnyen kiforgathatják őket jogaikból, természeti kincseikből. Ezért fontos, hogy a nemzetközi közösség felelősséget vállaljon Óceánia népeivel - pápuákkal, malájiakkal – és ápolják, védjék jogaikat, vallási és kulturális kincseiket. Kiszolgáltatottságuk megszüntetéséért imádkozunk!

Fejős Ottó

HÚSVÉTI ÉNEK

Részlet

... Az én Uram újra él most,
országútján mendegél most,
áprilisban fürdik és
aranyozza napsütés,
- ahol lépked, jobbra-balra
s ring, hullámoz a vetés.

Éneklő sok tiszta lánnyal,
liliomos tanítvánnyal
nem kövelek, Mesterem.
Majd csak csöndes estelen
indulok, hol vitt a lábad,
földön kúszom könnybe lábadt
szemmel, szinte testtelen.

Fennakadva tüskeágon,
éjsötét nagy pusztaságon
étlen-szomjan vágok át,
mint eltévedt eb szimatja,
mely halódva is kutatja
vándor ura lábnyomát.

S közben dalolok az égről,
pálmás, örök dicsőségről,
vonszolván földdel rokon
testemet a homokon,
s így ujjongván, nem is érzik,
hogyan sajog, hogyan vérzik
rögbe horzsolts homlokom.

Mert az égi útnak elve:
kúszva, vérzőn, énekelve,
portól, sártól piszkosan
menni mindig biztosan...
S kopjék térdig bár a lábam,
tudom, az ég kapujában
utolérlek, Krisztusom!

Dsida Jenő (1907-1931)

Az egész költemény címe:

„Húsvéti ének az üres sziklasír mellett”.

A FELTÁMADOTT

Az Aldersbach-i (Bajorország) volt cisztercita apátság templomában. J. M. Götz műhely, 1750

Itt szeretném azonban e rövid elmélkedés elejére visszafordítani az olvasók figyelmét. Őt idéztem ugyanis, Urunk Jézus Krisztus „az örök Lélek által magát ajánlotta föl szeplőtelen áldozatul”. A Vulgata latin szövege világosan a Szentlélekről beszél. Így mondhatjuk, hogy Urunk a Szentlélek által, annak erejében vette magára a megváltó kereszthalál szörnyű terhét és ajánlotta föl magát szeplőtelen áldozatul.

Milyen jól kapcsolódik ez az idézet, amely a Szentlélek nagy szerepére mutat, Jézus megváltói halálában, ehhez az évhez, amelyet a Szentatya kívánsága szerint, Krisztus Urunk megtestesülésének kétezredik évfor-

lése Szűz Mária méhében a Szentlélek erejéből történt.

A Jordán folyónál történt megkeresztelésénél az Isten Lelke vagyis a Szentlélek szállt rá Krisztusra, hogy az égi Atya szózatával együtt – „Te vagy az én szeretett Fiam, benned telik kedvem” – tanúságot tegyen a Megváltóról a nép előtt.

Mögöttünk van a nagyböjti idő. Ne feledjük, hogy ez a negyven nap Urunknak a pusztában töltött negyven napjára emlékeztet, ahol imádsággal és böjttel készült nyilvános működésére. A pusztába pedig, amint azt három evangélista egyöntetűen jelzi, a Lélek vezette Urunkat. Szent Lukács

Folytatás a 2 oldalon

Prof. Dr. MEHRLE TAMÁS OP

A világi hívek szolgálata az egyházban(2)

A Szentszék 1997 aug.15-én kiadott rendelkezése

Egyetemes és szolgálati papság

Érthető, hogy a rendelkezés első fejezetében az egyház egyetemes és szolgálati papságáról tárgyal. Már a bevezetésben utalás történt arra, hogy a világi hívőknek a papi szolgálatban való alkalmi részesedése következtében néha bizonyos visszaélések történnek, ami nagyrészt annak köszönhető, hogy sokan az egyetemes és a szolgálati azaz hierarchikus papságot nem különböztetik meg eléggé. Megjegyzem, hogy nem

is kell nagy teológiai tudás, hogy ezt észrevegyük. Egy idősebb bácsi nekem egyszer azt mondta: az a benyomása, hogy a zsinat utáni időben a papok elvilágiasodnak és a világiak paposdit játszanak. Ebben csakugyan van valami igazság. Egyes papok abban a törekvésben, hogy a világ felé megnyíljanak – ami dicséretes – viselkedésükben néha túlságosan a világhoz alkalmazkodnak. Itt nem gondolok elsősorban a papi reverenda viselésére. Csakugyan sajnálni lehet, hogy egyesek nemcsak hogy nem viselnek papi ruhát, hanem még semmi papi jelvényt sem. Jellemző erre nézve a fribourgi szeminárium esete. Emlékszem, hogy a fribourgi egyházmegye utolsó előtti püspöke, – ennek legfeljebb 25-éve szigorúan meghagyta, hogy a papok és szeminaristák reverendát viseljenek. A jelenlegi előjáróság rossz néven veszi a szeminaristáktól, ha a városban papi ruhában járnak. A fribourgi egyetemen még a szerzetes tanárok javarésze is az egyetemre civil ruhában jár, pedig a fribourgi egyetem hivatalosan katolikus egyetem. Egyes nyugati országokban még a püspökök is ritkán láthatók reverendában. Ezt nem kritikaként mondom, inkább csak azért említem, hogy a felfogásban való változást leírjam. Nem szabad a ruházat kérdésében szűkkeblűeknek lennünk. Kívánatos, hogy a pap ruhájáról is mint pap felismerhető legyen, de sehol sincsen megírva, hogy ezen a vonalon mindenképpen a múlt századok papi divatját kell követnünk. Igaz, hogy korunk egyházának egyik legnagyobb problémája, azaz elvilágiasodása, de a veszély nem a civil ruha viselésében keresendő, – ezzel legfeljebb együtt jár, – hanem a benső szekularizációban. Erre még lesz alkalmunk visszatérni.

Minden szokatlan újdonság reakciót szokott kiváltani. Sok katolikus hívő, nem tudván elfogadni bizonyos zsinat utáni hirtelen változásokat, az ellenkező véletbe esik, a külső szimbolikus jellegű dolgoknak oly fontos-ságot tulajdonít, mintha ez lenne a vallásosság lényege. Egyesek olyan papnak a miséjére sem járnak, aki civilben jár. Nem tudják, hogy a világi papi reverenda bizony nem is oly régen jött divatba.

A rendelkezés tehát főképpen zsinati dokumentumok alapján röviden összefoglalja az egyháznak a papságról vallott lényeges tanítását. Jézus Krisztus, az egyház egyedüli főpapja, azt akarta, hogy egyháza egyedüli papságában részesüljön. Am épp mert részesedéséről van szó, Krisztus papságában különböző fokban lehet részesedni. Mindenki, aki az egyház eleven tagja, részesül Krisztus papságában, amennyiben a keresztiség szentsége révén Isten gyermekeként újjászületik; mindenki részesülhet az Isten gyermekeinek kijáró kegyelemben; mindenki hivatva van a tökéletességre. A bérmálás szentsége pedig arra képesíti a hívőt, hogy az egyház felnőtt tagjaként éljen és a házasság szentsége megadja hozzá azt az erőt is, hogy a családi közösségben keresztény életet élhessen. Ezt nevezzük a hívek egyetemes papságának. Ebben a hívek egyenként részesednek Krisztus pap-

A németországi Freiburgból érkezett a következő kérdés:

„Az elmúlt hetekben megint egyszer parázs vita volt az abortusz kérdésben a pápa levele miatt, amelyet a német püspököknek írt. Ha jól értettem, II. János Pál megtiltotta, hogy a katolikus terhességi tanácsadó szolgálat kiállítsa a német törvény által megkövetelt igazolást a tanácsadás megtörténtéről, mégpedig azért, mert egy ilyen írás a feltétele, hogy egy asszony abortálhasson. Ilyen módon – a pápa szerint – a katolikus egyház bűnrészessé válnék. Igaz-e ez így? Én a magam részéről nem látok semmiféle bűnrészességet, hiszen az igazolás birtokában minden asszony szabadon dönt, hogy kihordja-e gyermekét, vagy elvetéli.”

Miklós atya válaszol:

A német törvény 218-as cikkelye egyedülálló a világon. Figyelembe veszi az alkotmánybírósnak azt a döntését, amely szerint a magzat védelmére kell irányulnia. Ezért elvben fenntartja azt az álláspontot, miszerint az abortusz büntetendő cselekmény de lehetőséget nyújt arra, hogy egy asszony megfelelően súlyos okokból (egészségügyi, szociális, stb.) ne tartsa meg a magzatot, anélkül, hogy ezért megbüntessék. Ennek feltétele, hogy egy államilag elismert terhességi tanácsadó szolgálatot keres fel, ott megbeszéli problémáit, de legalábbis meghallgatja, hogy a tanácsadó kifejtse az abortusz következményeit, rámutasson a segítségre, amelyet az állam és különféle szervezetek, intézmények nyújtani tudnak, ha a gyermeket megtartja stb. A tanácsadás megtörténtéről a szolgálat köteles igazolást adni. Ezután háromnapos gondolkodási idő következik és csak ennek leteltével végezheti el az erre feljogosított orvos a műtétet. Ilyen feltételek mellett az abortusz „nem büntetett bűntény”.

Ezek előrebocsátása után térjünk rá a Szentatyára levelére. Mindenekelőtt nem felel meg a valóságnak, hogy a pápa megtiltotta volna a tanácsadás megtörténtéről szóló igazolás kiállítását. Levelében kifejti, hogy az igazolás kiadása révén a katolikus terhességi tanácsadók minden jószándék ellenére szükségszerűen „kétértelműség”-be keverednek, „amely az Egyház és tanácsadószolgálatának tanúságtételének világhosszágát és határozottságát elhomályosítja”. A Szentatyára azonban nem ad utasítást a tanácsadó szolgálat megszüntetésére, ellenkezőleg, nyomatékosan kéri a püspököket, „találják meg a

ságában, ha nem is egyenlőképpen élük meg azt a felkínált kegyelem által és így egyesek tökéletesebbek, szentebbek mint mások. De Krisztus a hívek között egyeseket kiemelt egy külön egyházi szolgálatra, ezt nevezük szolgálati papságnak vagy hierarchikus papságnak. A szolgálati papság teljességében csak a püspök részesül. A zsinat tanítása szerint a szolgálati papság nemcsak fokozatilag különbözik az egyetemes papságtól hanem lényegében is, mert mindegyikük a maga külön módján részesül Krisztus papságában. Csak a szolgálati pap mutathatja be az újszövetség eucharisztikus áldozatát, csak neki van Krisztus adta felhatalmazása a keresztény népet hivatott pásztorként irányítani. S a papok közt, csak a papi hatalom teljességével rendelkező pap, azaz a püspök, szentelhet papot. Ezért is oly fontos a püspökszentelés, mert az így felszen-

Lenne egy kérdésem...

módját, hogy ilyenfajta igazolást az egyházi és az Egyházzal kapcsolatban álló szervek ne állítsanak többé ki.” Ezt tegyék mindenestre úgy, „hogy az Egyház hathatósan jelen maradjon a segítséget kereső asszonynak nyújtandó tanácsadásban”.

János Pál tehát kifejezetten kívánja a tanácsadó szolgálat fenntartását, de olyanértelmű igazolás nélkül, amely az abortusz keresztülvitelének elengedhetetlen feltétele. Ezt az álláspontot egyhangúlag magáévá tette a német püspöki kar és létrehozott egy bizottságot, amelynek feladata, hogy az év végéig lehetőséget keres a megoldásra.

Egyébként a pápai levél nyilvánosságra hozatala után a legkülönbözőbb irányzat-hoz tartozó pártpolitikusok nyilvánították kérésüket, hogy a katolikus tanácsadók – számszerint 28 – folytassák közismerten magas színvonalú tevékenységüket. Ilyen módon ezerszámra menthetnek meg emberéletet, míg munkájuk megszűnése egyértelmű lenne a köteles segítség megtagadásával.

Persze a bizottságra háruló feladat első látásra „fából vaskariká”-nak tűnik. Mert a katolikus tanácsadó szervek ugyan megtagadhatják az igazolás kiadását, de kérdés, hogy akkor lesz-e, aki igénybe veszi szolgálatukat, hacsak nem olyanok, akik amúgy se gondolnak abortuszra, hanem csak segítséget akarnak. A másik szinte megoldhatatlan nehézség: a tanácsadó szervek működését az állam fizeti az általuk kiállított igazolások alapján. Ha a katolikus tanácsadók nem állítanak ki igazolást a tanácsadás megtörténtéről, akkor nem kapják meg az érte járó állami hozzájárulást, ami nélkül nem képesek tovább működni. A megoldás keresését az is nehezíti, hogy ősszel országos választásokat tartanak; addig egyetlen párt sem kötelezi el magát ilyen kényes és emóciókat kiváltó kérdésben. További nehézség, hogy a németországi evangélikus egyház nem osztja a pápa álláspontját és a saját tanácsadói szolgálatát az eddigi mederben tovább folytatja. Ha a két történelmi egyház – mindegyikükhöz kb. a lakosság fele tartozik – nem együttesen gyakorol nyomást a politikusokra, akkor kevés a kilátás a probléma politikai megoldására.

Csak remélni lehet – és imádkozni – hogy a Szentlélek évében Isten Lelke világosítsa meg azokat, akik kiutat keresnek a dilemmából és, hogy a katolikus egyház életmentő elkötelezettsége ne anyagiakon hiúsuljon meg.

Frank Miklós

Ő vezethet be minket a legjobban húsvét misztériumának emberileg lehetséges megértésébe, abba, hogy Isten egyszülött Fia megváltásunkért szenvedést és keresztalált vállalt magára. De Ő az is, aki a legjobban eltöltheti lelkünket a feltámadás csodálatos eseményének értékeléséhez és Ő adhatja meg nekünk az Urunk feltámadása fölötti igaz örömet, ahhoz hasonlót, mint amely, ahogy láttuk, Krisztust töltötte el a Szentlélekben.

Kövessük Szentatyánk óhaját, szenteljük ezt az évet, a nagy Jubileumra való előkészület évét a Szentléleknek. Tanuljunk Jézustól: nyissuk meg magunkat, adjuk át magunkat teljes bizalommal a Szentlélek működésének. Ha ezt megteszünk, igaz húsvéti öröm töltheti el lelkünket a Szentlélekben. Ezt kívánom ez elmélkedés minden olvasójának.

Madrid 1998 húsvét

telt személy az apostoli utódlás sorába kerül, más szóval minden püspök szentelése révén bekapcsolódik az apostoli folytonosságba.

A világi hívő azonban lelkileg szintén közreműködik Krisztus áldozatán, mégpedig imádsággal, hálaadással, a szentségek felvételével, szent élete tanúságával, önmegtagadásával és tevékeny szeretetével, avagy a misén való kisebb fontosságú segédkezéssel. A világi hívők mindegyike egyetemes papságuk révén vannak feljogosítva. Ez a megkülönböztetés nincsen a világi hívők hátrányára, mert kegyelemben az egyszerű hívő is – akárcsak a szolgálati pap – részesül. Sőt előfordulhat, hogy a világi hívő kegyelemben gazdagabb, szentebb mint a fölszentelt pap. De ez még nem jelenti, hogy a szolgálati pap tevékenységeit fejtheti ki, csak a felszentelt pap van

Folytatás a 3 oldalon

P. Benkő Antal SJ

EGYÉNEKENKÉNT, VAGY KÖZÖSSÉGBEN

Közösségi élet és lelkipásztorkodás

2. rész

Az END (*Equipe Notre Dame*) és a Kurzillista kisközösségek a dél-amerikai felfogás szerint, nem tartoznak a bázisközösségek közé, mivel nem a „bázis” a helyi nép problémáinak megbeszélésére gyűlnek össze.

Klagenfurtban már P. Öry is próbálkozott egy bibliakörrel a magyar hívek körében, de gyenge egészsége miatt nem tudott elegendő erőt szentelni a munkának. Halála után sikerült elindítani a csoportot. Célunk: híveink jobban megismerjék a Szentírást, lehetőségük legyen arra, hogy az elmékedések kapcsán személyes problémáikra is feleletet találjanak. Azt is akartuk, hogy egyre inkább kikristályosodjék egy apostoli mag az egyházközösségen belül. Havonta egyszer 9-10 személy jött össze a bibliakörben. Sajnos ez a kezdeményezés sem tartott sokáig: kb. másfél év után áthelyeztek Bécsbe.

Itt 1990-ben két fiatal magyar keresett fel, akik már Budapesten együtt jártak hittanra. Egyikük Bécsben folytatta tanulmányait, a másik már dolgozott. Pap ismerősük tanácsára kértek arra, hogy foglalkozzam velük és így továbbra is, elmélyíthessék hitüket. A megbeszélte időpontra azonban már nem ketten, hanem 6-an érkeztek: egymást hívták; és attól kezdve minden héten találkoztunk. Hamarosan 10-12-en jöttünk össze. A csoport nem egészen két évig maradt együtt; amikor engem ismét elhelyeztek. – A bevezető imádság után rendszerint előre kijelölt vallási kérdésekről beszélgettünk. De a nagybőjt folyamán félórára a kápolnába mentünk és ott csendben elmékedtünk egy témáról, amit eszmecsere követett. Megünnepeltük a név- és születésnapokat is. A csoport tagjai a hét végeken többször közös kirándulásra mentek és egymást segítették ügyes-bajos dolgaikban. – Hiteles kisközösségnek tekintem a csoportot. Az a tény, hogy a kezdeményezés tőlük indult ki, nagyban hozzájárult ahhoz, hogy lendületük ne csökkenjen. Az otthontól való távollét is segített összekovácsolódásukban.

Mit keres a fiatalság?

A fiatalág mindig, de napjaink pluralisztikus világában még inkább, keresi élete célját, önazonossága kialakítását. Ebben a törekvésében nagyban támaszkodik saját kortársai együttműködésére. Számukra tehát életbevágón fontos kisközösségek kialakítása. Itt próbál-

(Folytatás a 2. oldalról)

hivatva, hogy Krisztus igéjét Krisztus megbízottjaként hirdesse, a szentségeket kiszolgáltassa és híveket pásztorkodóként irányítsa, vezesse.

A rendelkezés igen szép megfontolással fejezi be ezt a első fejezetet. A szolgálati pap, mint ahogy a név is mutatja, Krisztus testének, Isten népének a szolgája. Nem uralkodásra, hanem szolgálatra kapta hivatását. Nem mintha a nép bízta volna meg ezzel a feladattal és neki tartozna elsősorban felelőséggel, hanem Krisztustól, a főpásztortól kapta hivatását és Krisztusnak tartozik felelni érte. A papnak Krisztus szolgájának kell tartania magát, mint Szt. Pál is tette. (Róm. I,1).Ebben is igazi példaképe maga Krisztus, aki ugyancsak az apostol szava szerint szolgál alakot vett fel (Fil 2,7).

(Folytatjuk)

hatják ki, tapasztalhatják meg, hogy igen is lehet és érdemes az evangéliumi örömhír, a keresztény szeretet útját járni és így építeni a jövő társadalom arculatát. Ez az igény egyre erősebbé válik mindenütt a földön, és kihat az egyház jövőjére is. Ezért sorolják az új evangélizálás módszerei közé. *Mühlen* írja: „A jövő egyházközsége kisközösségekből álló közösség lesz”. Azonban azt is hozzáfűzi: „Az egyház jelenlegi megújulását – minden szinten – a csoportalakítás jellemzi. A színóduosok, tanácsok és bizottságok felállításával azonban közvetlenül csak az egyház szociológiai szintjét érjük el, a lelki szint elérése további bevetést kíván. Sok jel mutat arra, hogy a hosszú időn át uralkodó „egyházi privátság” után, jövőben az egyház hordozói a kis apostoli közösségek lesznek, amelyekben mindenki mindenkivel emberi-lelki kapcsolatot tart fent.

Brazíliában, a *Nova Friburgoi* egyházmegyében egyik plébánia 14 bázisközösségre oszlik. A plébános fő feladata, hogy legalább kéthetenként egyszer mindegyik kisközösséget felkeresse.

A fiatalok ezen igénye sem mentes az eltévelyedés lehetőségétől. Példák az ún. *Jugendreligionen*, a *szechták*. A hozzájuk való csatlakozás indítékai között csak a legfontosabbakra utalunk: hiányos vallási képzés (főleg Isten, Krisztus és egyházélmény); a fiatal természeténél fogva „önálló, lázadó” utat keres: szabadon akarja élete útját megszabni, ezért könnyen a „hagyományos”, ellen fordul; a mai fiatalok „érzelmileg éretlenek”, ott-hontalanok – a szechták éppen ezért kisközösségeiket használják fel családoknak (pl. „szereketet-bombázás” a „Család” nevű szechtánál; de hasonló történik az „Egyesítő Egyháznál” [= Moon-szehta] is; a fiatalok vezetik a csoportokat; áldozatot is elvárnak; aktívan toboroznak, nem mondják el igazi céljukat.). Egy magyar orvos, jungi irányzatú pszichológus írja: „Posztmodern korunkban vallási konjunktúra jelentkezik és az új vallási mozgalmak, a szechtaképződés korunk egyik legérdekesebb, jellegzetes jelensége. Fő a kor emberének szellemi, vallási szükséglete, a hagyományos vallások fokozódó kiszáradása, az új, a szellemi források keresése. Az új keresés dinamikájának előzményeihez gyakran hozzátartozik a lázadás is... aki lázad, az olyasmiról ellen lázad, ami rá még erős hatással van.” Majd felveti a kérdést: Kik válnak legkönnyebben a szechták tagjaivá? „Különösen a labilis, gyökértelen, szellemileg éppen kereső vagy valamilyen szükségállapotban lévő, lelki zavarban szenvedő emberek, főleg fiatalok.” (*Süle F.: A Szechtaképződés néhány mélylélektani vonatkozása.*) Lélektani szempontból a szehta létében a tannak nincs akkora jelentősége, mint ahogy sokan gondolják. „Jelentősebb szerepet játszik az életmód, életrend, ahogy ott élnek. Sokszor az egyéniség teljes beolvadása történik a közösségbe. A privát szférának szinte semmi tere nem marad... Jelentős csoportdinamikai jelenség, hogy más a becsalogatás szövege, légköre, mások a rendszabályok, és egészen más az, amikor valaki már belekerült. És egészen más szabályok vonatkoznak a vezető elite” (uo.). – A mai zilált családi és társadalmi körülmények között a szechták elleni védekezés szempontjából is életbevágón fontos tehát a fiatalok számára kisközösségeket létesíteni, vezetni.

Folytatás a májusi számban

II. János Pál pápa üzenete a Migráció Világnapjára

A Szentatya az üzenet bevezető részében leszögezi: Az egyház egyre növekvő aggodalommal szemléli a migránsok és menekültek erősödő áramlását. A helyzetük szerte a világon egyre romlik. Menekülésük oka bizonyos esetekben erőszak, üldöztetés, sokak azonban a szegénységért és a fejlődés lehetetlensége miatt hagyják el szülőföldjüket. Nem fogadják őket azonban vendégszeretettel. Kulturális, szociális, egyes esetekben vallási gátak nehezítik beilleszkedésüket. Munkanélküliség, létbizonytalanság és családok szétszakadása fogadja őket. Ha már túl nagy a feszültség a befogadó ország és a menekültek között, a menekültek magukba zárkoznak, nyelvükben összezavarodnak, ellentétek alakulnak ki közöttük is.

Az üzenet felhívja a figyelmet arra, hogy a média szerepe – pozitív segítség – döntő számukra.

Pasztoráció és menekültügy

A pasztorációban a velük való foglalkozás prioritást élvez – figyelmeztet a pápai üzenet. A Migránsok Világnapja alkalom ad arra, hogy elgondolkozzunk, miként is tudnánk még hatékonyabban tevékenykedni megsegítésük érdekében. A keresztények számára befogadásuk nem pusztán a vendégszeretet kérdése, hanem kötelezettség. Mindenkinek hozzá kell járulnia ahhoz, hogy az emberi személyiség tiszteletet élvezzen és megszünjön a megállító diszkrimináció. A keresztényeknek keresniük kell annak a lehetőségét, miképpen tudnának a törvényhozókra hatni, hogy emberi körülményeket teremtsenek a migránsoknak és emberhez méltó helyet kapjanak a társadalomban.

Szeretetteljes befogadás

A keresztényeknek egyrészt lehetőséget kell adniuk a migránsoknak a bekapcsolódására a keresztény közösségbe, ugyanakkor nem szabad asszimilációra kényszeríteni őket. A különböző kultúrák és jellegzetességek megőrzése nagy érték. Nem szabad, hogy elriasszon bennünket bizalmatlanság és ellenségesség légköre. A keresztényeket Jézus szavai kell vezessék: „Idegen voltam és befogadtatok.” Maga Jézus is élő példát nyújtott a szolidaritásra.

A NÉMET-FRANCIA MEGBÉKÉLÉS PÁPJA 50 évvel ezelőtt halt meg Stock abbé

Franciaországban neve fogalom, Németországban viszont kevesen ismerik. Nagyhatású munkásságára a sajtó irányította rá az érdeklődést, miután beszámolt a pap halálának ötvenedik évfordulójára rendezett látványos megemlékezésekről. A gótika egyik remekművének számító chartresi székesegyházban tartott misén mind Jacques Chirac francia köztársasági elnök, mind pedig Helmut Kohl német kancellár is megjelent. A szentmiséről a kancellár elzárándokolt Stock abbé sírjához a közeli Rechevres Keresztelő Szent Jánosról elnevezett kápolnájába.

A Köln környékéről származó Franz Stock a megbocsátás és az ezzel járó népek közötti megbékélést gyakorolta. Már fiatalon, 1926-ban részt vett az első franciaországi béketalálkozón, amely alighanem olyan mély hatást gyakorolt rá, hogy 1932-ben előljáróitól engedélyt szerzett az áttelepülésre Párizsba. A német katolikus misszió működve kapcsolatba került a náci diktatúra elől menekülő sok honfitársával, köztük nem-egy ellenzékivel is. Hivatása a háború alatt teljesebben ki, miután a megszállt Párizsban engedélyt kapott a bebörtönzött személyek látogatására. Franz Stock a lelki vigasztalásán túl teljes erejével az üldözöttek, a bebörtönzött áldozatok oldalára állt, nem téve

A különféle kultúrák – a Szentlélek évének fényében

Ahhoz, hogy ezen az igényes és komplex területen meggyőző keresztény tanúságtételt nyújtsunk, meg kell találnunk azt a lelket, mely a történelem folyamán felépítette Isten országát. Nem feledkezhetünk el arról, hogy az 1998-as év a Szentlélek éve, aki pünkösdi eljövetelekor létrehozta azt, hogy a különböző nyelveken beszélő emberek megtalálták a béke és a testvériesség útját. Babelben a büszkeség és a nagyravágyás rombolták szét az emberiség családjának egységét. A Szentlélek segítségével helyreállítható a Szentháromság által példaképpül állított egység, melyben három különböző személy az Isteni természet osztatlan egységében részesül. Mindazok, akik pünkösdkor az apostolokat hallgatták, a saját anyanyelvükön hallották őket. Egymás figyelmes meghallgatásával ma is elkerülhető a különböző kultúrák összezavaródása. Minden kultúra törekvés arra, hogy elgondolkozzunk a világ és az ember titkán, egy mód arra, hogy kifejezésre juttassuk az emberi élet transzcendens dimenzióit. Valójában minden kultúra egy-egy válasz az emberi élet értelmét kutató kérdésre. A Szentlélek éve ara hív fel minket, hogy segítsünk a különböző kultúrákból származó embertársainknak.

Az evangelizáció azt jelenti, hogy mindenkinek beszéljünk a bennünket eltöltő reményről. Az ember mobilitásának jelensége arra a képre emlékeztet, mely az egyházat mint Isten vándorló népét ábrázolja. Ez a kép a jövőbe vezet, és a jelen megújítására ösztönöz. Isten vándorló népének célja az Atyával való találkozás.

Üzenetét a pápa ezekkel a szavakkal fejezi be: „Máriának ajánlom fel a menekültek ügyét – hiszen Ő fejezi ki a szegények vágyát és Ő példakép mindannyiunk számára. Kérjük, hogy gondviselésével kísérje mindazokat, akik a migránsok, menekültek ügyét magukra vállalják és vigasztalja meg mindazokat, akik hazájuk és szeretteik elhagyására kényszerülnek.”

(A pápai üzenet 1997.november 9-én kelt)

különbséget katolikus, zsidó, német vagy francia, illetve más nemzetiségű között. A tilalom ellenére – gyakran saját életével játszva – értesítette a bebörtönzött ellenálló hozzátartozóit, sőt bátor kiállításának eredményeképpen a katonai hatóságok több őrizetbe vett személyt szabadon bocsátottak. Amikor 44 nyarán fordult a kocka és Párizs felszabadult, az abbé azonnal jelentkezett az Irgalmasok Kórházában, ahová a sebesült német hadifoglyokat gyűjtötték. Az egyre bizonytalanabbá váló helyzeten a francia ellenállás egyik vezetője változtatott: amikor felismerte Stock abbét az összezsúfolt sebesültek között, azonnal átvette a kórház felügyeletét, ezáltal sok német katona életét mentette meg a lakosság túlkapasaitól. A német pap a háború után sem tért vissza szülőföldjére, hanem egy Chartres közeli hadifogolytáborban teológiai oktatásba kezdett. 1947-ben már 700-an vettek részt a teológia-tanulásban. A táborok feloszlása után Stock abbé Párizsba ment, hogy folytassa a háború előtt megkezdett feladatát: a francia-német megbékélés előmozdítását. A háború alatt meggyengült egészsége azonban csak az alapok letétét tette lehetővé – 1948 februárjában, hosszú szenvedés után egy párizsi kórházban meghalt.

Makvári György

GYERMEKEKNEK

Vannak napok, amikor az iskolában is észreveszik, hogy valami nincs nálunk rendjén. Füzünkben a betűk hol balra, hol jobbra dőlnek, a sorok sem egyenesek, az „u” betűt... nem lehet megkülönböztetni az „n”-től. Otthon, a szobánkban is minden szabad. A játékok, az iskolai felszerelések, ruháink a megszórt, rendes helyük helyett egymás hegyén-hátán, nagy összevisszaságban hevernek. Gondolataink is akaratlanul el-el kalandoznak, nehezünkre esik huzamosabb ideig figyelni, tanulni.

Máskor viszont minden úgy megy, mint a karikacsapás. Szépíráunkért dicséretet kapunk, élvezzük, hogy magunk körül rendet teremtettünk, és könnyen, szinte játszva megtanuljuk a leckét.

A Húsvétvasárnapi evangélium: (Jn 20.1-9) arról tudósít, hogy két apostol lélekzakkadva rohant Jézus sírjához. Szinte magukon kívül voltak az izgalomtól. Fejükben a legkülönfélébb gondolatok kergették egymást. Mária Magdolna, aki kora reggel Jézus sírjánál járt,

jelentette nekik, hogy „elvittek az Urat a sírból és nem tudja, hová vitték”. A sírhoz érve nagy meglepetésben volt részük.

Ők nagy összevisszaságra, felfordulásra számítottak. De ehelyett mit láttak? Az egyikük, János odaérve a sziklába vajt sűrűreghez, behajolt és látta, hogy minden rendben van. „Látta Jézus halotti lepleit és a kendőt, amely Jézus fejét takarta. Ez nem volt együtt a leplekkel, hanem külön feküdt összehajtván egy helyen... Látta mindezt és hitt.” Hitte, hogy itt Isten működött és teremtett rendet. Amit azelelt nem értettek, Jézus keserű, nagypén-teki halálát is rendbe hozta. Minden rendbe jött Isten műve, a feltámadás által.

„Rend a lelke mindennek!” – hangoztatjuk sokszor az ősi bölcsességet és több-kevesebb sikerrel igyekszünk is eszerint irányítani napjainkat. Isten is a rend híve. Azt akarja, hogy rend legyen nemcsak életünkben, hanem Jézus példája szerint majd halálunkban is.

Boldog Húsvéti ünnepeket!

János atya

FIATALOKNAK

Húsvét vasárnapján olvassuk:

„Ha tehát feltámadtatok Krisztussal, azt keressétek, ami odafönn van...arra irányuljon figyelmetek, ne a földiekre.”

Egy kézzel írott, baráti, aggódó hangú levél. Ha ilyet kapunk, örülünk, jóleső érzés, újra meg újra a kezünkbe vesszük, olvasgatjuk. A papír, a betűk formája, a szavakba öntött gondolatok, érzések feledhetetlenné válnak... Már ősidők óta, az agyagtáblák rovásaitól egészen az írógépig, az emberek leveleztek egymással.

A legértékesebb levelek közé sorolhatjuk az apostoli leveleket. Ma egy ilyenből hallottunk egy rövid részletet. Szent Pál írja a kolosszei egyháznak, húsvéti köszöntéssel, de ugyanakkor féltéssel, aggódással, okítással: „Mi Őt hirdetjük, intünk és teljes bölcsességgel oktatóunk minden embert...(1,27)

A meglepő, ami talán az első hallásra furcsának tűnik, az Pál figyelmeztetése: csak a főnlévőkkel foglalkozunk, csak oda összpontosítsuk figyelmünket. Éppen ma, amikor ujjong minden teremtmény, ma, amikor a húsvéti öröm sugározza be az emberek arcát: forduljunk el tőlük, megfutamodva az immár ébredő, szépülő világból?

Pál bizonyára nem ezt akarja, nem ezt várja el olvasóitól. Épp ellenkezőleg. Ő jól ismerte a várost, jól ismerte Kolosszét, jól ismerte azoknak sokaságát, akik hallani sem akartak Krisztusról, feltámadásról. Pál jól ismerte a veszélyt, ami a tanítványokat fenyegeti: „vigyázzatok, hogy senki félre ne vezessen... hamis tanítással”. (2,8)

Pál tudja, hogy ez a hamis tanítás éppen a „földiekkel” csalogatja híveit. Az ő korában a pogány gondolkodás embert, szívát csábító elemei: a víz, a levegő, a tűz, a föld. Akkor és ma így is sorolhatnánk: a másokat lenéző gőg, a hatalom utáni vágy, a féltelenség, és a szabadosság hazugsága.

Nem menekülésre, felhőkre bámuló álmodozásra szólít fel Pál szava, hanem sokkal inkább: hitünk, feltámadásunk és megváltásunk forrására, Istenre.

Húsvét új életet jelent. Kezdet, a keresztséghez hasonlóan: válasz Isten hívására, felhívás az Ő követésére. Húsvét Isten feltámasztó hatalmának, irgalmának és gondoskodásának ünnepe. Ezért kell minden földit feledve, tekintetünkkel Őt, ott fenn, keresnünk. Erről szól ez a csodálatos levél...

Pál atya

BOLDOG APOR VILMOS PÜSPÖK, AZ EMBERJOGOK VÉDELMEZŐJE

Megemlékező ünnepségek Innsbruckban

Az 1997 november 9-én Rómában boldoggá avatott, erdélyi székely származású, győri vértanú püspök Apor Vilmos tiszteletére megemlékező ünnepséget rendeztek Innsbruckban, a jezsuiták által vezetett, Canisianum Kollégiumban „Seliger Bischof Apor, Kämpfer für die Menschenrechte” címmel.

Apor Vilmos Erdélyben, Segesváron született és a jezsuitáknál tanult előbb Kalksburgban (Bécs), Kalocsán majd Innsbruckban. Innsbruckban a nemzetközi Canisianum Kollégium növendéke volt (1910-1916), ahol doktorátust is szerzett. Ebben az időben, mint diák a Canisianum és a jezsuita templom főszertartásmestere, azaz ceremonáriusa volt, mely feladat kitüntetését is jelentett egyben.

Az ez évi, Innsbruckban tartott Apor püspök ünnepségek a Canisianum rektorának, P. Severin Leitner SJ, valamint egyik munkatársának, Pável András (jelenleg az egyetlen magyar canisianista) váci egyházmegyes kispapjának köszönhető.

A március 4-én 20,00 órakor megnyílt „Apor Vilmos képkiallítás” a Causianum előcsarnokában, Severin Leitner, rektor köszöntötte többek között: dr. Alois Kothgasser innsbrucki megyés-püspököt, dr. Lothar Müllert, az innsbrucki polgárhivatal képviselőjét valamint Andrea Fraeo-Aport, az elhunyt vértanú püspök rokonát. A kiállítást érdekessé teszi a dokumentációs anyag mellett az innsbrucki Irgalmas Nővérek által vezetett általános iskola kisiskoláinak a rajzkiallítása, mely a vértanú püspök erényeit és a Canisianum nemzetköziségét eleveníti meg.

Március 7-én egész napos ünnepséget szervezett a kollégium a régi és az új canisianistáknak, meg a Canisianum barátainak, amelyre a világ minden részéről érkeztek a volt diákok. A délelőtti folyamán Mayer Mihály, pécsi püspök, aki egyben a magyar püspöki kart is képviselte, ismertette Apor Vilmos életét.

Délután pedig a nyugalmazott innsbrucki püspök, Reinhold Stecher, mint volt canisianista mesélte el diákkori élményeit. Az aznapi ünnepség szentmi-

sével záródott a jezsuita templomban, ahol a volt jelenlegi canisianistákkal közösen celebráltak az innsbrucki magyar jezsuiták, P. Németh József SJ. és P. Vass György SJ, a bécsi magyar szeminárium volt rektora, Tóth Béla; a müncheni magyar Cserháti Ferenc, valamint Nagy György Attila, Innsbruckban doktoráló, erdélyi pappal. A szentmise elején P. Severin Leitner, külön köszöntötte a magyar nyelvű közösséget, majd Mayer Mihály pécsi püspök, a prédikációban anyanyelvén is szólt a magyarokhoz. Beszédében kiemelte a szentéletű Apor Vilmos nagyságát, egyben rámutatott azokra a szentekre is a történelemben, mint példaképekre, akik Aporhoz hasonlóan nem csak a magyarok, hanem egész Európa példaképei és védnökei, mint pl. Árpád-házi Szent Erzsébet vagy Toursi Szent Mártonra, aki ugyancsak Magyarországon született. A prédikációban elhangzott, hogy a keresztény egyedül nem keresztény, az igazi krisztusi közösségnek egy a szíve lelke, mindannak ellenére, hogy mindenki egyén és megvan a saját értéke és kultúrája. Ezt a krisztusi közösséget, mint nemzetközi keresztény közösséget elevenítette meg az egész szentmise szelleme. Így a szentmisében a canisianum kórusa mellett a saját nyelvükön dicsőítették az Urat az indiai, mexikói, panafrikai, valamint a koreai kispapok csoportjai.

Az innsbrucki magyar közösség a másnapi, vasárnapi szentmise után kérte a ceremonárius, Apor Vilmos püspök közbenjárását a Magyarországon és a külföldön élő és tanuló magyarok számára, tudván, hogy a világegyházban a keresztény közösség, mint „Isten népe” a leginkább a közös liturgiában, a közös ünnepségen való sítja meg és tartja fenn magát.

A szentmise záró énekében, az „Isten hazánkért térdelünk elődbe” (Hozsanna, Nr. 293) áhitatos lélekkel énekelte a közösség az újonnan megfogalmazott 3a. versszakot:

„Vilmos püspökünk szilárd bátorsága,
Veszélyben levők mellett kiállása,
Példája legyen számunkra is éltünk,
Isten, erre kérünk!”

Nagy-György Attila (lelkész)

REGÖS CSERKÉSZEK EURÓPÁBAN

20 éve a népi kultúra szolgálatában

Lányod tud piros tojást festeni? Fiad húsvét hétfőn locsoláskor milyen verssel köszönt? Lehet, hogy ezek a kérdések a nyugati szórványmagyarság második generációját zavarba hozzák, de nem azokat a fiatalokat, akik ezt és sok minden mást közösségében és kézzelfogható valóságban megélik a külföldi Magyar Cserkész-szövetség húsvéti regős táborában. A Magyar Cserkészmozgalom munkájából népi kultúránk megismerése és megszerettetése sosem hiányzott, de a hetvenéves évektől ez az igény annyira megnövekedett, hogy 1978 húsvétján a Zürich melletti Thalwilben megrendezésre került az első „Tinódi Lantos Sebestyén” regőstábor. Felismerve az idők jeleit Kölle Gyurkabá, mint az európai cserkészkerület akkori parancsnoka Konthurné Kis Mária néprajzkutató és regős előadó segítségével intézményesítette, helyesebben hagyománnyá tette az évi regőstábort, hogy az azokban résztvevő cserkészek Európa szerte, ott ahol magyar közösségi élet kialakult, népi hagyomá-

nyaink aktív művelői legyenek (néptánc, népdalozás...)

Az immár 20 éves hagyománnyal büszkélkedő regőstábor minden évben más tájegységet mutat be. Az idén Szatmármegye településtörténetével, szokásaival, az ott élők ünnepeivel és hétköznapjaival ismerkedhetünk meg. A résztvevők sikerélménye és a hasznosság a gyakorlati lehetőségek változatoságában rejlik. A kosárfonástól a balladázáson át a főzésig mindenre lehetőség van, noha kétségkívül az érdeklődés leginkább a tánc, ének és faragás iránt van. Említésre méltó, hogy négy ízben a Regőstábor a burgenlandi Felsőőrött (Oberwart) került megrendezésre, ahol az ott kisebbségben élő őshonos magyar településeken a néprajzkutatás/gyűjtésre is lehetőség nyílt. A megismert tájegységek néprajzi anyaga szakszerűen rendezve eddig 14 kézikönyvben jelent meg.

Mivel a Regőstábor mindig húsvétkor van, mi sem természetesebb, hogy a szent három napra is felkészülünk, amelynek

fénypontja feltámadási körmenet. Népi ruhájba öltözve szűzmáriás zászlókkal követjük Krisztus világosságát. A húsvéti szertartásokon örömmel részt vesznek a szülők, barátok, öregcserkészek és táborot záró szerepléssel összekötött kiállításra eljönnek a kíváncsibb helybeliek, hogy megcsodálják a végzett munkát. Az idei jubileumi évfordulóra, amely a Németországban levő Kaiserslautern közelében lesz, még több vendég ígérkezik.

Végül említeném, hogy tavaly a külföldi Magyar Cserkészszövetség Konthurné Kiss Máriát állította az európai kerület élére. Kinevezéséhez, munkájának elismerése mellett, döntően hozzájárult a fiatal vezetők részéről megnyilvánuló kölcsönös bizalmi kapcsolat, amely a regőstáborok meleg, családi légkörében született.

Molnár Ottó, táborteljesítő
A tábor időpontja: 1998. ápr. 5.-13. Jelentkezés: márc. 30-ig a kerületi regős előadónál: Konthurné Mária cst., Botnagerstraße 50, D-70193 Stuttgart, Tel./Fax: 0711 / 65 00 52

A VÁNDOR VIDÁMSÁGA

Kiszórtam ujjaimból én
E gaz világ arany-göröngyét.
S vidáman várok: minden vagyonom
A végtelen öröklét.

ÖRÖKKÉ!

Ha élni volna még jogom, mi lennék?
Mit ér a szó, a bátor jel-beszéd?
Odúban él e vaksi nemzedék
És mint a vad nyüszít, hogy élni kell még.

De ily vadak között is énekelnék!
Mindent, ahogy volt, újra kezdenék
S futnám a föld nyomorult versenyét,
E kárhozott világban égi vendég.

Boldog vagyok: nem bántam tetteim meg,
Megtenném újra, csak lehetne, mindet,
E gaz világgal küzködve megint!

Mert szívem tűzzel van telis-tele
S előttem a Seregek Istene,
Ki most és mindörökké rám tekint!

Horváth Béla (1908-1975)

Madridi levél

FEKETE VILÁG

Amikor gyerekeim még iskolások voltak, előfizettünk az *Aguiluchos* (Sasfőkák) című havi lapra, s amikor megnőttek, áttértünk a *Mundo Negro* (Fekete Világ) címűre. Mindkettőt a nemrégien boldoggá avatott Daniel Comboni missziós intézete adja ki. A fekete jelző nem a világban uralkodó sok rosszra, nyomorra, igazságtalanságra utal, hanem azt fejezi ki, hogy az intézet első sorban a négerek közötti működésre, igehirdetésre alakult. Valószínűleg nincs más spanyol nyelvű folyóirat a világon, mely Afrikáról minden szempontból teljesebb képet adna, mint ez a *Mundo Negro*.

A missziókban működő spanyol papok, szerzetesek, apácák és világiak pontos számát a Pápai Missziós Művek íteni igazgatója sem tudja megadni; körülbelül 25.000 körül mozog. Többségük Latin-Amerikában működik (mintegy 18.000), míg Afrikának 2.500, Ázsiának 1.500 jut. De akadnak Európában is, főleg Albániában és az egykori Jugoszláviában. Ebben a munkában minden keresztény ország kiveszi a részét, – emlékezzünk a magyar jezsuitákra, akik Kínában fejtették ki tevékenységüket, – a lakosság számához viszonyítva azonban Spanyolországnak van legtöbb hittérítője a világon.

A mai misszionáriusok képe lényegesen különbözik attól, melyet vértanúságot ábrázoló oltárképeken látunk vagy gyermekkorom missziós társasjátékán szerepelt. Manapság nem viselnek reverendát, szerzetesi ruhát, de még „papi civilt” sem. Sokszor rövid nadrágban, trikóban, fejükön valami baseballjátékos sapkában járnak, s kilétükről csak egy nyakukban zsinóron függő kis kereszt árulkodik. De munkásságuk nem is szorítkozik „hittérítésre”, misézésre, keresztelésre; iskolákat, kórházakat, orvosi rendelőket, árvaházakat és lepratelepeket tartanak fenn vagy látnak el. S amikor nehéz idők köszöntenek rájuk s a legközelebbi spanyol nagykövetség azt tanácsolja nekik, hogy utazzanak haza vagy legalább helyezték biztonságba magukat, sokan nem akarják elhagyni őket, gondozottjaikat, mert úgy érzik, hogy jóban-rosszban mellettük a helyük.

Most éppen két irgalmas testvérért aggódunk: Sierra Leonében hurcolta el őket egy fegyveres csoport, míg másoknak sikerült az őserdőn keresztül biztonságos helyre jutniok. Nem mindenkinek volt azonban ilyen szerencséje. Az ősszel a marista kongregáció négy tagját ölték meg és dobták pöcegödörbe Ruandában. Néhány órával előbb egyikük még beszélt telefonon rendtárs unokatestvérével, majd édesanyjával.

Egyedül maradtunk a házban, – mondta. – Jól vagyunk, de egyedül. Hogy odakint mi van, nem tudjuk. Eddig nem raboltak nálunk. Most azonban egyik pécéről a másikkra várjuk a hutu katonák támadását. – Alkonyatig kellett várniok. Akkor hallotta valaki kiáltásait: Istenem! Végünk van! Uram, légy irgalmas! – Másnap hutu katonák viselték egyikük viharkabátját, a másik tarka ingét, a harmadik napszemüvegét. Ma pár méterre a háztól nyugosznak egyszerű fakeresztek alatt.

Sokszor az juthat az ember eszébe: messze mennek, mintha itt nem volna elég tennivaló. Nem kiáltott fel valaki már évtizedekkel ezelőtt, hogy „Franciaország missziós terület”? Nem fordul elő nálunk is, hogy egy papnak egész sor falut kell ellátnia? Mint azonban nemrégien a spanyol szellemi élet egyik nagy öregje jelentette ki új könyvében, – talán még szó lesz róla, – az igehirdetés azok között, akikhez még nem jutott el, a kereszténység lényegéhez tartozik, mint a harc is a szegénység, a tudatlanság és az igazságtalanság ellen.

Talán ne csak évente egyszer gondoljunk a missziókra, amikor a gyűjtés van!

Pest „őstemploma”

950 éve a város szívében

Nincs Budapesten még egy olyan plébánia, mint a pesti belvárosi egyházközség, amelynek a területén öt nagy templom és egy templomnyi méretű kápolna működik. Vidéken is legfeljebb egy-két püspöki székhely, mint például Győr, dicsekedhet hasonlóval. Egymáshoz közel szebbnél szebb templomok folytatnak nemes versenyt a hívekért. A Gellért-hegyre néző Dunaparti főplébániatemplom, a két utcával beljebb lévő szervita templom, a pesti ferencesek, a Váci utcai angolkisasszonyok, az Egyetemi templom és a piaristák tágas kápolnája a szent helyei ennek az ősi egyházközségnek. A hívek száma a legutóbbi sematizmus szerint mindössze tízezer. Így bizony nem kis gondot jelent az egyháznak az értékes műemléktemplomok fenntartása. Legnehezebb helyzete azonban mind között az anyatemplomnak van, amelynek múltja és építészeti emlékei a leggazdagabbak az egész fővárosban.

Túlélte a múlt századi rohamos városfejlődést is, bár a város életében addig betöltött központi helyzetét elvesztette. Amikor az Erzsébet hidat tervezni kezdték, felmerült a templom lebontásának gondolata. Végül ettől is megmenekült. A híd második világháború utáni újjáépítésével hátrányos helyzete a szó szoros értelmében állandósult. A hidat ugyanis helyszűke miatt kénytelenek voltak oly közel vezetni a templomhoz, hogy szinte karnyújtásnyira suhan el a hatalmas és állandó autóáradat a templomhajótól és a szentélytől, oly magasan, hogy az egyik oldalon még a gyönyörű gótikus ablakozottakat is eltakarja a hídfő.

Mindig is forgalmas hely volt, ahol a templom áll. Már a rómaiak idejében is itt volt az átkelőhely a Duna két partja között. A pesti révkikötő természetes központja volt a középkori városnak. A múlt századi és a háború utáni hídverés azonban a rakpartok kialakításával bel-

víztartók barokk eredetűek. A szószék a romantika alkotása. A gótikus ülőfülkék között török imafülke látható. S a huszadik század is méltó alkotásokkal képviselteti magát a szárnyas oltár képeivel.

A becses múlt annyi emléke és a kissé megkopott jelen ellenére a pesti Nagyboldogasszony-főplébániatemplom nem múzeum. Rangos szentélye ma is mozgalmas otthona a helyi hitéletnek és a nemzetnek.

Bárdos Ferenc főesperes, aki 13 éve vezeti az egyházközséget, sikerrel fáradozott és fáradozik a templom folyamatos felújításán, a történelmi és zenei hagyományok ébrentartásán, ugyanakkor a Belvárosok temploma között is meg tudta őrizni a főplébánia sajátos lelképásztori feladatait. Nem néptelenedtek el a szentmisék. Az igencsak előregedett városrészhez viszonyítva sok a hittanosuk, és mindezek mellett marad ideje a jubileumi esztendő gazdag ünnepsorozatnak előkészítésére és lebonyolítására, amelynek a terve szerint Szent Gellért napján lesz a csúcspontja.

Szerdahelyi Csongor (Új Ember)

TAVASZVÁRÁS

A déli szélben lehunyom szemem
És gyöngyvirágok szagát érzem.
Az esti égen violás a szín
És kikeletben járnak álmaim.

A hó alól már dobban boldogan
A föld nagy szíve s csendesen fogan
A csíra, melyből új élet terem
S bimbók bomolnak majd szűz réteken.

Az örök nap még bágyadtan ragyog,
De tavaszosok már a csillagok
S az éjszakában zizező neszek,
Egy új világ susogja már: leszek!

A földre fekszem, hallgatom szívét,
Az égre nézek, kémlelem színét,
Ég, föld között angyali üzenet
Hirdeti a jövőendő életet.

Mert boldog ige ez és szent igaz
És örök törvény és áldott vigasz,
Hogy győz az élet, duzzad és dagad
S elönti mind az ócska gátakat!

Juhász Gyula (1883-1937)

ZSENDÜL MÁR A TAVASZ

Zsendül már a tavasz langy hegyek oldalán.
Pöttöm kis nefelejcs nyitja ijedt szemét.
Halk fák gyönyörű gyöngéd
ujja rajzol a színes ég

hártájára bogas kínai titkokat.
Friss fürdő a világ, enyhe sugár legyez.
Détől harmatos estig
járhatsz könnyű kabátban és

olvashatsz a napon, kéjjel izelgetvén
olcsó hírlapodat s borzatag ámulván
országok születésén, népek vészeli életén,

míg körötted a fák nőnek, a rügy buvik,
a fű sarjad, a fűz sárgul, a mandula
habzik, mint a szökőkút, ejtve szirmai
záporát

minden szélre. Be jó volna ma bolygni mint
hajdan bolygtam a bölcs otthoni tájakon
hetykén, sorra köszöntve
Sédet, Sárvizet és Siót.

Babits Mihály (1883-1941)

A belvárosi főplébániatemplom Budapest legrégebbi temploma. Idén ünnepli fennállásának 950. Évfordulóját. A hozzá tartozó egyházközség kiterjedése hajszálra megegyezik a középkori város hajdan fallal védett területével.

Pest szíve az a templom, amely immár közel egy évezrede néz farkasszemet a Duna túlsó partján azzal a hellyel, ahol a magyarság nagy apostola, Szent Gellért vértanú lett. A pogány-lázadás áldozatául esett püspököt itt, a pesti Nagyboldogasszony-templomban temették el fél évszázad híján ezer esztendeje, s földi maradványait csak később szállították szülőföldjére, Velencébe.

A hagyomány szerint ezek között az ősi falak között jegyeztette el királyi apja Szent Erzsébetet a türingiai örgróf fiával. Pest „őstemplomának” Luxemburgi Zsigmond által építtetett gótikus oratóriumát gyakran fölkereste Mátyás király, I. Ferenc József 1867-ben a templom előtti téren tette le királyi esküjét. A magyar történelem számos más jeles eseményének volt még színhelye a templom, melyet a nemzethez hasonlóan annyiszor megtéptak és fenyegettek pusztulással az évszázadok viharai. Legutóbb, a második világháború alatt, az Erzsébet híd felrobbantásakor is majdnem elpusztult. Mindent túlél azonban a pesti főplébániatemplom. Sebei mindig begyógyulnak.

jebb tolt a városközpontot, s a Budáról érkező forgalom a templom mellett-főlött átsuhanva csak távolabb ér szárazföldet. Így kissé kiesik azóta a templom a város vérkeringéséből, gyakorlatos forgalmából. Ugyanakkor környéke nem vált meghitté, csöndessé. Egyik oldalról a híd elcsufítja a látványt, és a híd alatti autóparkoló is méltatlan szomszédsága e nagyszerű templomnak. Még szerencse, hogy a másik oldalról a piaristák hajdani és a kis park nem takarja a főplébániatemplom értékeit: barokk homlokzatát, gótikus szentélyét.

Az ősi templom kegyura – a török kitarodása utáni három évszázadban, egészen a kommunista hatalomátvételig – a város volt. Az épület fenntartása, beleértve az énekhar és a kántor fizetését is, a főváros gondja volt. Nem véletlen tehát, hogy zenei hagyományokban a templom igen gazdag. Liszt Ferenc a múlt században több alkalommal is vezényelte itt saját alkotásait. Itt hangzott fel először 1872-ben, szintén az ő vezényletével, a Missa Choralis.

Az idei jubileumi esztendőre teljesen megújult templombelsőben egymás mellett láthatók a magyar történelem építészeti, művészeti korszakai. A kapuzatok későgótikus alkotások. A falívsorok román koriak. A szentségtartó fülkék a reneszánsz becses, finom márványba öntött művei. A szentelt-

EGY VÉGVÁRI KIS MAGYAR FALU

A kis falu neve, amelyről itt néhány szót ejtünk: Órisziget. Létszámát tekintve a legkisebb burgenlandi magyar falu. Ehhez a „különleges hírnévhez” azonban az is hozzátartozik, hogy Órisziget – német neve Siget in der Wart – őrizte meg és próbálja megőrizni leginkább a falu ősi magyar jellegét, jóllehet 1971-től közigazgatási önállóságát is elvesztette és a németnyelvű Vasvörösvár-hoz (Rotenturm an der Pinka) csatolták. Erről a végvári, evangélikus kis magyar faluról a Burgenlandi Magyar Kultúregyesület „Órség” című kiadványaként az elmúlt karácsonyra jelent meg nyomdai kivitelezésben is szemet vidító kis könyvecske. Megtudjuk belőle Órisziget egész történelméről: miről beszélnek a régi anyakönyvek; gyönyörű képekben láthatjuk a művészettörténeti szempontból is figyelmet érdemlő jellegzetesen magyar, félköríves tornácok, fehérre meszelt házeit; megtudjuk, milyen az egyházi élet (nemrégiben Erdélyből kapott új evangélikus lelkészt); hogyan folyik a természetesen kétnyelvű, magyar-német iskolai oktatás; milyen hallatlan „bevetéssel” és lelkesedéssel próbálják magyarságukat nyelvben, szokásokban megtartani? A 80-as években az öregtemplom feltárt 17. századi falképanyaga szakkörökben még mindig kisebb műemléki szenzáció. Temetőjében stilizált modern márvány „kopjafa” alatt nyugszik Kovách Aladár (író, drámaíró, a budapesti Nemzeti Színház volt igazgatója, a „Téli zsoltár” nagyszerű drámai játék szerzője), aki hosszú időn át felváltva Bécsben és Óriszigeten tartózkodott, nyáron a község háza földes szobájában húzódva meg. Többek közt „Szigeti Füzet”-et adott ki, sürgette a Szent László templom restaurálását, Szigeti Kalendárium-ot szerkesztett. Kívánsága szerint temették el Óriszigeten.

Az itt röviden ismertetett kiadvány tartalmi összeállítása és formai megjelenítése elsősorban dr. Galambos Iréneusz bencés atya, alsóöri plébános (a Burg-Kastl-i Magyar Gimnázium első igazgatója) érdeme. Tudnivaló, hogy egész Burgenland magyar szellemi- és kultúréletének ő az elhívott vezető személyisége.

Szamosi József

Önelaltatók.

„S úgy rémlett, egy hang kiált: ne aludj!” (Macbeth)

Legyünk most kíméletlenül őszinték önmagunkhoz; hogyan is szeretjük mi látni a Mestert? Ismerjük csak el csendes higgadsággal: kisedként a legkedvesebb előttünk, amint a jászolban fekszik. És alszik. Ez utóbbi tűnik talán a legfontosabb körülménynek; Jézuska békésen szendereg, mi pedig odaóvakodunk hozzá egy évben egyszer végigcirógatván tekintetünkkel, majd otthonainkba térvén, hatalmasan teleesszük magunkat. Ezzel a kötelező penzumot letudtuk jövő karácsonyig, amikor ismét odagyűlünk csomagokat cipelve, s ugyanúgy semmire sem gondolva, mint a többi évben.

Így megy ez.

És jönnek ismét a sűrű napok, a semmi napok, amelyeket egyfajta tehetetlenségi nyomatók mozgat és jellemez. És mi ezen napok végtelen láncában nem úgy imádkozunk, ahogy azt Ő sugalmazta, hanem üresen vagy éppen semmilyen módon.

És ítélnék, de az ítéletést dühödtén kikérjük magunknak, s a látásunkat tor-

zító gerendáktól nem zavartatva, állandóan szálkákra vadászunk a mások szemeiben. Gyermekünket magukra hagyjuk. Hagyjuk, hogy a növekvő belső úr pusztító szenvedélyek martalékává tegye őket, noha az ige világosan szól: aki megbotráncóztat egyet is a kicsinyek közül, akik énbennem hisznek, jobb annak, ha malomkövet kötnek a nyakába, és a tenger mélyébe vetik..., de hogyan lenne ez lehetséges ma, amikor a rossz ekkora ütemben építi ki hadállásait és saját halálszagú hitét terjeszti erőnek erejével?

És nem osztjuk meg amink van a szűkölködőkkel, mert egyedül a gazdagságtól reméljük a „szabadságot” és nemhogy óvakodnánk a telhetetlenségtől, hanem úgy viselkedünk, mint az ártányok a vályúnál. Na és mi a helyzet a felebaráti szeretettel, az irgalommal és a zákeusi váratlan meghatalmasodással, önmagunk „átprogramozásával”?

Ti vagytok a föld sója, mondotta a Mester. Ha pedig a só elveszti ízét, hogyan lehet azt visszaadni? Nem jó az már semmire, csak arra, hogy kidobják és eltapossák. De mondott ő ettől is nyugtalanítóbb dolgokat Nikodémusnak, a főembernek például, aki éjfélen óvakodott oda hozzá kétségeivel. Miképpen szülehet újjá az ember, ha egyszer megvénült? Az anyja méhébe csak nem mehet tán vissza? És ekkor hangzik el a Biblia egyik legsodálatosabb ígéje: „A szél fúj, ahová csak akar, és annak zúgását hallod, de nem tudni honnan jó és hova megy. Így van ez a Lélekkel is, amikor valaki újonnan születik általa”.

S amíg eképpen vegetálván, tompultan gürcölvén – „sótlanodván” – a bennünk növekvő ürességet tágitjuk rendületlenül, addig elmegy mellettünk az életnek az a teljes lényege, amely a megfoghatatlan mély boldogság és a végtelenség hordozója, amely ott lappang minden dolgok mélyén és a múlt időben; az a bizonyos finom és erős szubsztancia, amire nincs még sem szó, sem fogalom de mégis úgy érezzük, mint a must ízét a torkunkon. Minden eláramlik mellettünk, s átáramlik rajtunk, de nem ülepedik le, belőle semmi ebben a pusztító tempóban, ebben az érzéketlenségben, semmi abból, amit Jézus kínál.

Nem érzékeljük a dolgok gazdagságának lényegét, beleragadunk, beletördünk a szavak és tettek tökéletlen látzatvilágának erőszakos uralmába. Jézuska aludjon csak ismét egy évig – és hagyjon minket! Jól elvagyunk mi a silány szellemi bizsuval, az otthonokat uraló tévé készülékekből előzőnlő gonoszságáradattal, a zokogató bornírtóságok végeérhetetlenségével. Ez az, amit még elviselünk, sőt ezt élvezzük mindenek felett – ez úgy mond legalább szórakoztat.

Azért azt mondom nektek, ti önelaltatók, önelzsisbasztók, ti végtelenen önzők: ne merüljete alá e totális tompulatba, mert ezzel az igazi álmod pusztítjátok ki az életetekből, „tisztá álmod, mely a gondot kibogozza, ami bús robot fürdeje, dúlt szív balzsama, fő táplálónk, az élet asztalánál”.

A gyilkost egy kísérteties hang figyelmeztette e komor perspektívára, mint tudjuk, amely végigzúgott az alvó várkastélyon. És a szörnyetett után valóban nem tudott aludni többé soha Macbeth.

És ti? Tudtok-e még?

Baróti Szabolcs

Magyar Nemzet, 1998. I. 9.

SZÁJRÓL-SZÁJRA

Derús történetek

Aki az érseket megverte

Haynald Lajos kalocsai érsek 1878-ban egykori tanárát, Kutserik Sándor Kegyesrendi szerzetest, szentszéki ülnök-ké nevezte ki. A hetvennégy éves agg ezt a kitüntetést megköszönni épp akkor jelent meg, mikor az érsek vendége a bécsi nuncius volt.

– *Íme bemutatom excellenciádnak –* szólta Haynald – *egykori tanáromat. Bizony nem egyszer jól meg is vert.*

– *Hogy merte ön az érseket megverni?* kérdezte mosolyogva a nuncius.

– *Azért, hogy érsek legyen belőle!* – felelte az öreg piarista.

A gyümölcsfa

Bartakovics Béla egri érsek egyszer utazás közben meglátott egy öreg parasztot, aki alma-csometéket ültetett.

– *Mit bajlódik ezzel jó öreg?* – kérdezte tőle, (csak azért, hogy hallja mit felel rá magyar paraszt ésszel). „*Hiszen kend már nem eszik ennek gyümölcséből*

– *Hát az úr mi az ördögöt ennék most, ha az apja nem ültetett volna?*” – válaszolta az öreg.

A hang ereje

A múlt század hetvenes éveiben Észak-Amerika nagy tőkepénzesi titkos részvénytársaságot alakítottak egy világ-raszoló találmány gyümölcsötzetése végett. Ez a találmány a hangnak munkaerőként való használata volt. Valóban kábító gondolat! Egy hangvilla, vagy egy hegedűhúr zengésében három-négy száz löerő lappang. Csak meg kell szólaltatni akármelyiket, s egy óriás gép a legke-ményebb kovaköbe 13 perc alatt 6 méter mély és 2. méter átmérőjű kutat fúr. Ezután elképzelhető, hogy egy wagneri zenekar hanghullámaiból olyan energia kerül ki, amely fölöslegessé teszi a világ minden gőzgépét. Hogy is ne, mikor egy trombitásnak ötvenezer löereje van! A nagydob meg fölviszi százezer löerőig. Mindezt a rengeteg nagy dolgot egy bizonyos Keeley nevű philadelphiai tudós találta ki. Amerikai milliomosok egy csoportja pedig – mint bevezetőben mondtam – összeállt, hogy Megvásárolja a gépet, a találmányt. Mr. Keeley elfogadta a pénzt – már hogy ne fogadta volna el! de a gépet egyelőre nem akarta kiadni a kezéből, mert – mint mondta: még némi tökéletesítésre szorul. A tőkepénzesek belenyugodtak a késedelembe. Hiszen látták működni a csodálatos masinát: a szép hegedűs úgy fúrta a kovakövet, mint annak a rendje.

– *Csakhogy ez szemfényvesztés! Mert, az az egész dolog örült képtelenség!* – mondta ekkor egy okos ember.

Ez az okos ember pedig Puskás Tivadar lángeszű hazánk fia volt, Edison egykori munkatársa, aki behozta hozzánk a telefont is feltalálva a telefonhírmondót.

– *Három száz löerejű szemfényvesztés nincs!* – mosolyogtak az amerikaiak.

– *Csak bízza ránk az úr ezt a dolgot.*

– *De én bebizonyítom, hogy Keeley*

csaló, ha odaeresztenek a géphez! – ajánlotta Puskás.

– *Csakhogy nem eresztjük ám oda, mert az a gép egyelőre titok!* – válaszolták. Mit cselekedett, hogy meglesse, mit csinál éjszakánként idején Keeley a rejtelmes gép körül. Hát nem csinált semmi rendkívüli dolgot, csak hatalmas gőzgépekkel sűrített levegőt nyomott a masina elrejtett tartályaiba, hengereibe. Nappal aztán ez a sűrített levegő, vagyis tulajdonképpen a gőz, ereje hajtotta a csodagépet. Tehát forogott volna az hegedűsöz nélkül is.

Puskás Tivadar ekkor a szemére mondta Keeleynek, hogy csaló; s egyszer mind meghívta Észak-Amerika nagy lapjait, meg a leghíresebb tudósokat a szélhámosságát feltáró előadásra. Hogy ily módon az ő pénze is odavész, mert a részvények nem érnek többé egy pipa dohánnyt sem, azzal nem törődött a kemény magyar.

De a legfurcsább, hogy nem vészett oda egy fillérje sem, mert az elszedített milliomosok eszük nélkül felvásárolták részvényeit. Keeley még akkor is hitegetni tudta őket és bebeszélte nekik, hogy az üzletet csak úgy menthetik meg a gyilkos botránytól, ha Puskást kifizetik és nem engedik többé a gépnek még csak közelébe sem! Keeley még vagy tíz évig ámitotta tőkepénzeseit. Milliókat hará-csolt össze. Az amerikai milliomosok pedig ilyen áron vásárolták meg a tanulságot, hogy hegedűsözöl nem lehet mal-mot hajtani.

Persze manapság ilyesmi nem történhet meg. Vagy?

Válogatta: **Ramsay Győző**

Lapszélre

A Gyertyaszentelő Boldogasszony napján szokásos balázsáldásról olvastam kedves ismertetőt egy katolikus hetilapban. A cikkíró elmondja e szép régi szokás hagyományban élő történetét, természetesen Szent Balázs püspök életét, tiszteletének forrásait, a hozzá fűződő népszokásokat, – mindezt szép egyszerűséggel. Sajnos, a legvégén kissé elveti a súlyt. Idézem: „... József Attila ismert Altatójában a refrén: „Aludj el szépen, kis Balázs” valószínűleg azért került a versbe... mert a rímhívó szó a második versszakból, a „darázs” hangzása ezt a kedves ötletet hívta elő... Ugyanis a verset valójában nem Balázsának, hanem Ottó Ferikének írta, ajánlotta!” (ti. József Attila. Kiemelés tőlem) – Nos, a kis Balázst nem a 2. strófa „darázs” szava hívta elő, hiszen már az első versszakban is ott van „darázs” nélkül. Ez persze apróság. De hogy állunk az ajánlással? A dolog egyszerű: a verset megjelenésekor a költő Ottó Ferencnek, jóbarátjának dedikálta, aki számtalan versét zenésítette meg. Ottó Ferikének, ahogyan a cikkíró kissé kioktató modorban állítja, azért sem ajánlhatta, hiszen a vers írásakor Ferike már 29 éves volt. (n.b. egy évvel idősebb Attilánál!) Szóval az „Altató” mégiscsak Balázs-kának szól. „Ottó Ferenc zeneszerző Balázs nevű unokaöccsének írta a költő” – így olvasható az én József Attila kötetem még „békebeli” kiadásának jegyzetében is.

– **sijó** –

**MINDEN OLVASÓNKNAK
KEGYELEMMELEL TELJES
HÚSVÉTI ÜNNEPEKET
KÍVÁNUNK.**

KÖNYVESPOLC

LÁZÁR J. CSABA – Z. LÁZÁR DALMA ENIKÓ: „ITT VAGYOK, ENGEM KÜLDJ!” Prédikációk a Szabad Európa Rádió hullámhosszán, a müncheni és a nürnbergi gyülekezetekben. A Református Magyar nyelvű Egyházközség kiadványa, München-Budapest 1997.

A könyvecske pontos műfaji behatárolását a belső címlap is megadja. Ezért talán elég, ha bővebben idézünk a Müncheni Református Egyházközség gondnokának, dr. Hury Antóniának a könyvhöz írt, tömören megfogalmazott előszavából, illetve ajánlásából. „A rádió hullámain keresztül – olvassuk – ezek a gondolatok nehezebb időben már eljutottak a hallgatókhoz. Lehet, hogy néhányan olvasva is ráismernek a 80-as esztendő végén, a 90-es évek elején elhangzott igehirdetésekre. Tanítani, javítani, gyógyítani, az elesettet felsegíteni, az eltévedtet megkeresni indultak ezek a sorok.

A szerzőpár szülőházaja, a partiumi föld, mindig termékeny jó földnek bizonyult, amely nemcsak gazdag földi javakat, hanem értékes szellemi és lelki táplálékot is nyújtott. Ennek bizonyítéka ez a prédikációgyűjtemény. Bár Münchenben születtek – részben a Szabad Európa Rádió „Protestáns világ” című adásának református igehirdetéseként – szóltak a világban szétszórtott magyarokhoz; részben a müncheni illetve a nürnbergi gyülekezet szószékén hangzottak el – a lelkész házaspár mély hitét és lelkiéletét tanúsítják, amelyet szülőföldjük formált.

Manapság egyre kevesebben jutnak el a templomok csöndjébe, egyre kevesebben élhetik át azt a felemelő érzést, amit egy gyülekezet lelkes szószólójának nyújt. Talán ez a néhány prédikáció így írott formában ad valamit, amit nem adhat meg semmi más, csak Isten hirdett igéjének melege, örök biztató üzenete”.

Még valamit. Maguk a szerzők is felvetik a kérdést: vajon a mai elvilágiasodott, anyagelvű korunkban ki fog prédikációkat olvasni? Hiszen bizonyos, hogy más hatása van a templomban, vagy a rádió hullámain keresztül elhangzó beszédnek, mint a leírt elmélkedésnek. Ez a kötet nemcsak válásos gondolatok gyűjteménye, annál sokkal több: „az isteni üzenetet őrző, továbbító, hívogató harangszó.”

Szamosi József

„A VÍZ SZALAD, DE A KŐ MARAD” Wass Albert halálára

Erdélyi grófi családból származott. Grófi címét azonban íróként nem használta. Írónak egyetlen prédikátuma van, az, hogy jó író. És Wass Albert ilyen volt. Született az erdélyi Válaszúton 1908-ban, Floridában (USA) halt meg 1998 február 17-én, önkézevel vetve véget életének.

Ifjan versekkel jelentkezett, aztán – bár véglegesen nem lett hűtlen a lírához – prózaíró lett belőle. „Farkasverem” című regényét 1934-ben Baumgarten-díj jutalmazta, de a többiek is (A titokzatos őzbak, A kastély árnyékában, Vérben és vasban) emelték hírnevét. A második világháborúban önként vette föl a honvéd egyenruhát s katonaként került ki Németországba. Előbb bajor földön élt, majd Hamburgban volt éjjeli őr. 1951-ben négy fiával kivándorolt az USA-ba. Nemsokára a Florida-i Egyetemen tanít német nyelvet, európai irodalmat és történelmet. Közben sorra jelennek meg regényei: „Adjátok vissza a hegyeimet” (1949-ben), „Tizenhárom almafa”, „Ember az országút szélén”, „Elvész a nyom”, stb. mindegyikben az erdélyi, kivált a havasok népének életét ábrázolta együttérző szeretettel. Legművészebb regénye, „A funtinelli boszorkány” (1960) írói kvalitásban Nyíró és Tamási Áron műveihez bízton mérhető.

Vezető szerepet vállalt a nyugati „nemzeti emigráció” mozgalmi életében, ezért mint következetes antikommunistát mellőzték nemcsak odahaza (érthetően), de az emigráció rangadó helyein is (Új Látóhatár, Irodalmi Újság, Szabad Európa Rádió). Jellemző, hogy az 1982-ben megjelent – címében nyelvtanilag is sántító, - „Nyugati magyar széppróza antológiája” nevét sem említi, ámbar írói szinten eléri mondjuk egy moslék írással ott szereplő Csillag Ádámot vagy hogy hívják. A szerkesztő F. Gy. lelke rajta! Hasonlóképp nem szerepel „A nyugati magyar költők antológiája”-ban sem, jóllehet „Üzenet hazá” című, 1948-ban írt remek költeményét öt világrész magyarsága szavalta lelkesen, számtalanszor jelent meg nyomtatásban, sokszorosítva adták kézről-kézre – otthon is. Nem is régen az „Új Ember”-ben Mécs László ismeretlen verseként ?? látott nyomdafestéket. De – jut eszembe – kifelejtődött Wass Albert (s ha szándékoltan, annál nagyobb bűn) a hazai „Innen és túl” címen összegereblyezett vaskos versgyűjteményből is. (1984 Vigilia kiadás)

Tudom, nem illenek az alkalomhoz az én keserű, vádló soraim. Mi haszna már!

Wass Albert nem törődött ilyesmivel. Ő ment., konok hűséggel, kiszabott útján. Minden sora Erdély fájalmát s igazát kiáltotta világgá, de soha nem esett kétségbe. Miben bízott? A gondviselésben, az Igazság nagy erejében. Abban, amit említett költeményében olyan egyszerűen, mégis hatalmas erővel fejezett ki: „...elfut a víz, és csak a kő marad, a kő marad.”

Szamosi József

Szamosi József új könyvei:

EMLEKEZTETŐ I.

Előadások, tudósítások, alkalmi írások – Múltidézés – Három játék rádióra – magyar cserkészlet nyugaton, stb. 155 old.

EMLEKEZTETŐ II

Megemlékezések, arcképek Erdélyi József és költészetéről – Emlékeim Gyórfy Istvánról – Magyar zarándoklatok Máriacellbe stb. 220 old.

Tisia – München 1997
**SZERELMES NAPLÓ –
DE HOGYAN TOVÁBB?**
Napló 1946-ból, levelek, képek, rajzok Tisia München 1997

Egy-egy könyv ára portóval 30,- DM (csekken vagy bankjegyben)
Megrendelhető a szerző címén:
Elektrastr. 7/b. 81925 München

ÜZENET HAZA

Üzenem az otthoni hegyeknek:
a csillagok járása változó.
És törvényei vannak a szeleknek,
esőnek, hónap, fellegeknek
és nincsen ború, örökkévaló.
A víz szalad, a kő marad,
a kő marad.

Üzenem a földnek: csak teremjen,
ha sáska rágja is le a vetést.
Ha vakond túrja is a gyökeret.
A világ fölött öröklik a Rend
s nem vész magja a nemes
gabonának,
de híre sem lesz egykor a csalánnak,
az idő lemarja a gyomokat.
A víz szalad, a kő marad,
a kő marad.

Üzenem az erdőnek: ne féljen,
ha csattog is a baltások hada.
Mert erősebb a baltánál a fa
s a vérző csonkból virradó tavaszra
új erdő sarjad győzedelmesen.
S még mindég lesznek fák, mikor a
rozsdá
a gyilkos vasat rég felfalta már
s a sújtó kéz is szent jóvátétellel
hasznos anyaggá vált a föld alatt...
A víz szalad, a kő marad,
a kő marad.

Üzenem a háznak, mely fölnevelt:
ha egyenlővé teszik is a földdel,
nemzedékek őrváltásain
jönnek majd újra boldog építők
és kiássák a fundamentumot
s az erkölcs ősi hófehér kövére
emelnek falat, tetőt, templomot.
Jön ezer új Kőmives Kelemen,
ki nem hamuval és nem embervérrel
köti meg a békesség falát,
de szenteltvízzel és búzakenyérrel
és épít régi kőből új hazát.
Üzenem a háznak, mely fölnevelt:
a fundamentum Istentől való
és Istentől való az akarat,
mely újra építi a falakat.
A víz szalad, de a kő marad,
a kő marad.

És üzenem a volt barátainknak,
kik megtagadják ma a nevemet:
ha fordul egyet újra a kerék,
én akkor is a barátjok leszek,
és nem lesz bosszú, gyűlölet, harag.
Kezet nyújtunk egymásnak és
megyünk

és leszünk Egy Cél és Egy Akarat:
a víz szalad, de a kő marad,
a kő marad.

És üzenem mindenkinek,
testvérnek, rokonnak, idegennek,
gonoszknak, jóknak,
hűségesnek és alávalónak,
annak, akit a fájás űz és annak,
kinek kezéhez vércseppek tapadnak.
vigyázatok és imádkozatok!
Valahol fönt a magas ég alatt
mozdulnak már lassan a csillagok
s a víz szalad és csak a kő marad,
a kő marad.
Maradnak az igazak és a jók.

A tiszták és békességesek.
Erdők, hegyek, tanok és emberek.
Jól gondolja meg, ki mit cselekszik!
Likasszák már az égben fönt a rostát
s a csillagok tengelyét olajozzák
szorgalmas angyalok.
És leszen csillagfordulás megint
és miként hirdeti a Biblia:
megméretik az embernek fia
s ki mint vetett, azonképpen arat.
Mert elfut a víz és csak a kő marad,
a kő marad.

Bajorerdő, 1948

Wass Albert

HÍREK – ESEMÉNYEK

ÚJ LELKIPÁSZTOR A KÖLNI MINDSZENTY HÁZ ÉLÉN

Tavaszkodás megújulás. A természet is újat hoz, a megújulás a folyamatosság záloga.

Ez történt most Kölnben, ahol február 1-el új katolikus lelkipásztor lépett szolgálatba Lukács József személyében. Elődjét Bereczki Béla atyát majd egy évtizedes munkássága után Bécsbe szőlította a szolgálat.

A kölni Mindszenty Magyar Ház Németország olyan ritka intézményei közé tartozik, mely több mint 30 éven át megőrizte magyar jellegét, falán a bíboros személyes látogatásának emléktáblájával, hogy még ma is élénk magyar élet zajlik ott, az Lukács atya elődeinek sok fáradságába került. Köln és környékének magyar katolikus hívei február 15-én, vasárnap, több mint 300-an gyűltek össze Lukács atya ünnepélyes beiktatására, hogy tanúi lehessenek Meissner bíboros kinevező okiratának felolvasásánál, s együtt imádkozzanak a fiatal pappal.

Lukács József gyergyószentmiklósi születésű, mely nincs harminc éves. Teológiai tanulmányait Gyulafehérváron kezdte, így azt a szellemiséget örökölte, melyet hatvan éve Márton Áron püspök kisugárzása határoz meg. Bécs, Temesvár, s Bochum voltak előző állomáshelyei. Doktori értekezést a temesvári egyházmegye történetéről írja. Fialat, tapasztalt, kisebbségben felnőtt, tenni akaró, s híveivel mindenki felé nyitott személyiség. Az ünnepi szentmisét Meissner bíboros képviselőjében Grevelding diakónus és az Apostolok templom plébánosa, Biskupek atya is celebrálta. Üdvözlő szavaikba pedig ott volt a támogatás szelleme. Talán legszebb jelkép ehhez Lukács atya egyik további feladata; az Apostolok plébánia helyettes plébánosa is lesz. Ugyancsak felemelő volt megélni az ökumené szellemét, hiszen Polter Edit, Gábori Sándor és Száva Péter református lelkészek együttesen mondtak áldást Lukács atya jövődől munkájára. Nyugodtan érezhetjük úgy mindannyian, hogy közösségi életünk Kölnben példamutató épp a közös hit gyakorlásában, hiszen e téren sem új ösvényeket vágunk, hanem immár évek óta megtervezett úton járunk. Mert milyen alapon lehet keresztény a magyar?

Ahogy Lukács atya mondta: „Megmaradni magyarnak csak akkor fogunk, ha a kölcsönösség jegyében megismerjük egymást.” Pédamutató keresztények lehetünk, mert magyarok vagyunk, akik egymásért azért is vannak, mert egy tőről fakadnak. Magyar keresztények vagyunk azért, mert magyarul éljük magyarsággal megteremtett hitünket. Lukács atya hivatalának átvétele napján megint érezhetjük keresztény magyarságunk élő kifejezését. Köszönet neki ezért, s bizalom az elkövetkező évek munkájához körünkben.

Dr. Szutrély Péter

Ternyák Csaba megbízása

Vatikán: II. János Pál pápa Ternyák Csaba érseket, a Papi Kongregáció titkárát újabb feladattal bízta meg: kinevezte a Püspöki Kongregáció konzultorai közé. VR/MK

Kinevezés

II. János Pál pápa a Táborig Püspökségek Lelkipásztori Szolgálatát Koordináló Központi Hivatal 8 tagú tanácsába kinevezte Ladocsi Gáspár, magyar táborig püspököt.

Orgona Székesfehérvárnak

A Székesfehérvári Prohászka Plébánia hosszabb előmunka és kutatás után igent mondott a németországi Aachen városában lévő Szent Mihály plébánia felajánlásának, amelynek következtében ingyen kaptunk egy 29 regiszteres orgonát. Egy ilyen nagy orgona beszerzése 31 millió forintba került volna. Az orgonát a múlt évben a Hungarocamion segítségével hazahoztuk és jelenleg egy orgona-építő szakember műhelyében állítják össze. Számításunk szerint június-július hónapban megszólalhat az orgona a Prohászka templomban. De ehhez ismét kérünk segítséget. Bízunk abban és reméljük, hogy a még hiányzó több tízezer forint adományt megkapjuk.

Adományokat az alábbi címre kérünk:

Prohászka Plébánia
8000 Székesfehérvár
Kaszap István utca 1.

Taizé üzenete

Roger testvérnek, a Taizéi Közösség életrehívójának legújabb könyve az ökumenikus közösség üzenetét sűríti össze rövid gondolatokban, elmélkedésekben és személyes imákban. Az olvasó választ kap a hétköznapi kérdéseire: hogyan fedezhetjük föl újra a reményt, amikor erőt vesz rajtunk a kiábrándultság, lépteink elnehezdednek és eltűnik életünkben az Isten utáni vágyakozás? A könyv mindazokhoz szól, akik arra törekednek, hogy megtalálják a szív békességét és a derűs örömet. MK

„Speckpáternek hívnak”

Ilyen címmel látott napvilágot a Szükséget Szenvedő Egyház megalapítójának, Werenfried van Straatennek önéletrajza. A belga premontrai szerzetes, ahogy könyvében megírja, 1947 decemberében kivonult a szerzetes élet kolostori magányából és Flandriában kalappal a kezében kezdte meg a gyűjtést, hogy enyhítsen a németországi jogfosztott menekülteken. Egy hónap alatt több mázsa élelmiszert, főként szalonnát kapott, ezért nevezték „Speckpáternek”, vagyis „a szalonnás páternek”. Ismeretes, hogy Werenfried munkálkodása nyomán egy hatalmas nemzetközi katolikus Segélyszervezet létesült. MK

SEGÍTSÜNK!

Egy Jókáról (Szlovákia) való 19 éves magyar fiú, Csémy Pál Lyonban már sikeres máj- és veseátültetést kapott, de még három súlyos műtétre lenne szüksége. A kórházi költségek fedezésére szolgáló alapok már kimerültek, a nagy beteg – tolókcsohoz kötött – fiúnak minden reménye a franciaországi és nyugati magyarok segítségével van, hogy újra talpra állhasson. Adományok a következő postacsekk számlára küldhetők: 11.250 03 C Lyon „Palika”, Mission Catholique Hongroise
Fülöp Gergely Lyon-i lelkész

MAGYAR BOROK, PÁLINKÁK NAGY VÁLASZTÉKBAN!

Olcso áron raktárról - kérje árlistánkat!
JOSEF UDVARHELYI, Tel.: (0911) 4 72 01 50.
KEPLERSTR. 2, D-90478 NÜRNBERG

Budán közel a várhoz és a metróhoz, modern garzonlakás hazalátogatónak kiadó. Telefon: 01 341 46 24 vagy 091 743 20 34 (Svájc).

Budai kertes villában újonnan kialakított két-szobás és másfél-szobás, bútorozott komfortos lakás kiadó 40 DM/lakás, naponta. Hosszabb időre engedély! Parkolás zárt kertben, Telefon: 00-36 1 202 30 25.

Bróker cég vállalja külföldön élő személyek részére tőzsdei és állampapírok vásárlását, valamint magyarországi befektetéseknek vagy kezelést. Biztonság Invest RT: ☎/FAX 0036/53/311-664 ill. 311-665.

Átutazók, Erdélyiek! Győr közelében modern, tiszta szobák főzőfülkével, fürdőszobával, zárt udvari parkolással 15,- DM. Szárföld, Fő u. 69-71. Tel.: (0036) 96-252158 du. 17 óráig.

50-es özv. 170 magas 10 éves kislíval rendezett anyagi körülmények között élő férfi, saját lakás, magyar kapcsolatot keres. Válaszlevelet „Sokat járok Magyarországra” jellegre a kiadóba.

Hodonyi H. Magda „Bolydult Idők” című könyve érdekesítően és izgalmasan öleli fel a közvetlen háború előtti Magyarországot. Bemutatja a Rákosi-rendszer borzalmait, a disszidálást és mind ezt a történetet egy gyönyörű szerelmen keresztül. Megrendelhető DM 20,00 + utánvétel. Telefon: D 0049-8123-4707.

Eladó SIÓFOKON, nyugodt helyen, Balatonhoz közel, 504 m²-es telken üdülésre is alkalmas kétszintes ház. 125 m² alapterület, 8 szoba, 3 fürdőszoba, melléképület, garázs. Ára 200 000 DEM. Érdeklődni: 19 óráig. Telefon: 0036-28-411476 Dr. Barczi.

Eladó Keszthelyen, 5 csillagos hotelban 2 szobás apartman egy hetes üdülőjoga földéneben! Telefon 00-36-12142632.

Közírártétek, hogy a kormány bánatára megjelent ADI POP: „Fények a Szívemből” című CD-je 18 csodálatos dallal, többek között „Értük szól azóta a déli harangszó”; Magyar ismeretlen ha most felébrednél; Nincs már csak jó madár; Kiskirályok; Mert ez a birka nép; Parazita indul stb. A 1,5 órás műsor minden nemzeti érzésű magyarnak csodálatos élmény. Hazatelepülőknél vagy Magyarországon, vállalkozni kívánók számára elengedhetetlen előtanulmány. Mindenki számára érthető, fülbemászó könnyű dallamok csipós nyelvű szöveg, jó szórakozás.

Megrendelhető: UNGAROBLUES MUSIK-VERLAG, Éva Jaggi, CH-4705 WANGEN a/A., Friedberg Str.8. Ára: SFR 15,- + portó. (20 DM borítékban megrendelésnek számít azonnal Porto frei Haus.)

„TÉNY” Ungarische Spezialitäten

Kreitmayerstr. 26 - 80335 München	
Telefon: (089) 1 29 63 93.	DM
Badacsonyi Szürkebarát	7,80
Debrői Hárslevelű	6,80
Etyeki Chardonnay	8,80
Villányi Rosé, Kékóportó	8,80
Villányi Kékfrankos	9,80
Villányi Cabernet	10,80
Egri Bikavér	7,50
Tokaji Szamorodni	12,50
Tokaji Asszú 3 puttonyos	16,50
Tokaji Asszú 4 puttonyos	20,—
Kecskeméti barackpálinka	29,—
Unikum	29,—
Egri cseresznyepálinka	25,50
Diólikőr	0,5 liter 14,50
Címeres barackpálinka	33,—
Sárgabarack-, Málnalikőr	0,5 liter 13,50
Tarhonya, kocka, laskatészta	1 kg 7,—
Májás-, véres hurka, disznósajt	13,—
Tokaszalonna	15,—
Füstöltzalonna	12,—
Friss kolbász	15,—
Házi kolbász	17,—
Téliszalámi	33,—
Szegedi szalámi	30,—
Csabai, Gyulai	27,—

KIADÓHIVATAL UNKNÁL KAPHATÓ VIDEOKAZETTÁK:

Apor Vilmos élete	DM
30 perces film, megjelent Apor Vilmos boldoggáavatása alkalmából, magyarul, dr. Szabó József összeállításában.	
VHS-PAL	25,—
Teréz - egy közülünk	
35 perces film, megjelent Lisieux-i Szent Teréz halálának 100. évfordulójára. VHS-PAL	25,—
Árpádházi Szent Erzsébet élete	
magyarul vagy németül,	
40 perces film, VHS-PAL	25,—
Lourdes	
50 perces film VHS-PAL	30,—
Lourdes-i csodák és gyógyulások	
Dokumentumfilm hat csodásan meggyógyulttal; 90 perc, VHS-PAL	30,—
KAZETTÁK:	
Lourdes és az evangélium, vigasztalások.	
Rádiós magyar nyelvű kazetta, 60 perc.	10,—
Lourdes-i üzenet - elmélkedések	
dr. Szabó József összeállítása	10,—
KÖNYV:	
Lourdes-Bernadett nyomdokain	
(kb. 140 színes képpel)	25,—
Megrendelhető:	
Ungarische Katholische Delegatur	
Redaktion Életünk	
Landwehrstr. 66, D-80336 München	

APRÓHIRDETESEK

Bp. VIII Ker. Pestimrén, 5 km-re a Ferihegyi repülőtérrel, kis üzem eladó: 302 m² beépített terület, 575 m² földterületen, központi fűtés; Ár 150.000 DEM, Majer László Párizs Tel: 0033/1/644 35113 vagy 0033/6/60322040 Fax: 0033/1/60281619.

ERDÉLYBE utazás luxus-kisbusszal kívánt helységekre. Ideális nyugdíjasoknak és utazóknak sok csomaggal. Utazás Bükkre, Hévíz vagy Budapestre. München: Telefon/Fax: (D) 089/69 99 85 17, 089/67 056 18 vagy 0172/84 252 88.

1 vagy 2 személyes háztartás vezetését vállalnám. 56 éves diplomás nő vagyok. Esetleg más munkalehetőség is érdekel. Tel. 0036-1-283-6348 Demén Ilona.

Eladó Balatonalmádiban, 4 szobás, 2 szintes, 100 nm-es, panorámás villa 1,5 km-re a strandtól, 1400 m²-es telekkel. Villany gáz, víz, telefon, 2 fürdőszoba, WC, pince, garázs. Érdeklődni: Telefon: 0036-88-323 213

Balatonbogláron kétszintes ház 20 millió ft-ért eladó. Terület 1059 nm; földszinti lakás 214 nm; tetőtér 107,50 nm. telefon: (H) 0036/30/566-466 vagy (D) 07331-67910.

Szobafestő, mázoló tapétázó szakmunkás (34 éves) hosszabb időre munkát vállalna. Tel: 36-1-287-3099 Papp István

Eladó Budapest a VIII. ker. Kiszaludy u. 19.-ben egy 108 m²-es, 3-szoba összkomfortos ápolat lakás, nagyon jó közlekedési lehetőséggel. Érdeklődni Mészárosnénál: Telefon: H-1/284-7563. Ár: 5,5 Millió Forint

Megjelent!
Apor Vilmos élete
dr. Szabó József új videofilmje,
Apor Vilmos boldoggáavatása
alkalmából. 30 perc VHS-PAL
Ára 25,- DM
Megrendelhető kiadóhivatalunknál.

57 éves budapesti hölgy elhelyezkedne házzelvezetőnek, idősebb hölgy, vagy házaspárhoz. Tel. 00 361/332-3205 este!

43 éves budapesti hölgy, elhelyezkedne házzelvezetőnek, gyermek nem akadály. Telefon: 00 361 3885-499.

Mediteranne Cannes, 3,5 km-re a tengertől villanegyedben kb. 120 m² villa, + 230 m² telekkel eladó. 6 éves konstrukció, 3 szoba + tetőtér + nappali konyhasorokkal kandallóval 300.000 DM = 1.000.000 FFR. Érdeklődni: Feller, Tel.: F-0033/4/93903665, vagy: rocke@club-internet.fr

A VEJKEY & VEJKEY ügyvédek nagy tisztelettel várják régi és új ügyfeleiket megújult irodájukban az alábbi címen: H-1022 Budapest II. ker. Eszter u. 10/b. Telefon/fax: 00 (361)-3267 473.

Balatonrendes (badacsonylába) 800 m² telek, építési engedéllyel eladó! A fő út vonalán, a busz és vonat megállójában 30 m-re a víztől az egyedüli beépítetlen! 1.500.000 HFT = 45.500 FFR = 13.600 DM. Érdeklődni: Feller, Tel.: F-0033/4/93903665, vagy: rocke@club-internet.fr

Cannesban csereüdülés! 15 éves fiam és 13 éves leányom üdültetését tervezem, keresem azokat a német vagy angol családokat ahol hasonló korú fiatalok vannak és érdeklik a francia nyelv elsajátítása. Érdeklődni: Feller, Tel.: F-0033/4/93903665 Vagy: rocke@club-internet.fr

Balatonvilágoson, kertés házban betegápolást vagy idős személy gondozását ellátással, külön lakrész biztosításával vállalom. Telefon: 0036-88-480-643.

50 éves magyar húgomnak, aki csinos, ápolónő, jólelkű, rendezett körülmények között élő társat keresek 80 éves korig. Cím: 20. Rue Crespin, 1206. CH-Geneve.

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK

Kedves Olvasóink, időnként közöljük a magyar lelkészek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet a szentmisék helye és ideje után.

AUSZTRIA
Bécs: Ft. Hegyi György, Ung.Röm.Kath. Seelsorgeamt, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, Tel.: 0043/1/526 49 72

Pázmány, Rector Veres Árpád, Szentmise: minden Szombat este 18.00, A-1090 Wien, Boltzmannngasse 14, Tel.: 0043-1-317-36-56,

Burgenland/Alsódrött: Pfarramt Unterwart, Ft. Dr. Galambos Ireneus OSB, Tel.: 0043/ 33/527 108

Grác: Szentmise minden vasárnap d.e. 10 óra-
kor Welsche-Kirche-ben, Schönau Gürtel 41,
Lelkesi Tanács: Ft. Kormos Gyula, Ugri
Mihály, Tel.: 0043/316/68 35 08;

Linz: Ft. Bolla Jenő, Ung. Röm. Kath. Seelsorgeamt, Senefelder Str. 6, A-4020 Linz, Tel.: 0043/732/342 586

ANGLIA
London: Rev.Mgr. Tüttő György főlelkész,
Dusten House, 141, Gunnersbury Avenue,
GB-London W3 8Le, Tel.: 0044/81/992 20 54
Ft. Lakatos Dénes, 5 Needwood Close, Wolver-
hampton, WV2 4PP. Tel.: 0044/1902-344578.

BELGIUM
Brüsszel: P. Posta Benjamin O.F.M., Mission
Catholique Hongroise, rue de l'Arbre Benit 123,
B-1050 Bruxelles/XL, Tel.: 0032/2/6485336,
Liege/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész,
Amonier Hongroise, Rue des Anglais 33.,
B-4000 Liege, Tel.: 0032/041/233 910

DÁNIA
P. Horváth Kálmán SJ főlelkész, Stenogade 4,
DK-1616 Kfbenhavn, Tel.: 0045/31/21 85 88

FRANCIAORSZÁG Párizs: P. Dr. Ruzsik
Vilmos CM, Ft. Molnár Ottó, Mission
Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas,
F-55010 PARIS, Tel.: 0033/1/42086170

Dél-Franciaország:
Ft. Fülöp Gergely, Mission Catholique
Hongroise, 74 rue du Grand-Roule, F-69110 Ste
Foy-les-Lyon, Tel.: 0033/7/850 16 36

Stuttgart mellett élő özvegy tisztviselő, 55/170/67 melegsívű, vidám, okos és intelligens megismerkedne művelt, független, nemdohányzó férfival szórakozás és barátság céljából. Válaszként „Rossz a magány” jellegre a kiadóba.

40 éves szakképzett ápolónő magyar családválalva bejárónői munkát vagy betegápolást. Telefon 0036-1-2214641.

Münchenben élő szeretné a tarok-kört, Doppelkopf-kört megerősíteni. Telefon: 089/5808368.

28 éves, jó megjelenésű, vallásos, agilis, német állampolgársággal rendelkező fiatalember, géplakatos és német órák végzettséggel valamint gyakorlatl, jó kézügyességgel fa és kőműves munkában is jártas bármilyen munkát elláall vagy betanul. Jellege: „Emberséges főnök kerestetik”

A HUNNIA üdülő a holt Tiszánál, Mártélyon, ismét várja kedves vendégeit, május 1-től október 1-ig. Romantika, nosztalgia, kényelem, amit mi kínálhatunk önöknek. Megrendelés, információ: Tel./Fax: (D) 0049-611 42-33-64 vagy (H) 30 457-058, Honlapcím: http://home.-t-online.de/home/poszmt.bt.hun./hunnia.htm

Balatonzemesi ikernyalvár egy lakása 50-80 DM/nap/2-4 fő kiadó. Part, stég 80 m. Parkolás a kertben. Tel.: (H) 1-202 30 25.

57 éves, Budapest élő, 164 cm magas, csinos, orvosözvegy rokonoknak intelligens, jólelkű, rendezett körülmények között élő férjet keresek 75 éves korig. Tanács Viktória, H-1107 Budapest, Üllői út 126./2. lépcsőház fut.2.

Magyar származású, francia, 43 éves asszony három kiskorú gyermekével, biztos munkalehetőséget keres. Jellege „Ujrakezdés”

Izületi panaszokra kénese meleg gyógyfürdő Mezőkövesden. Szoba-fürdőszoba, garázs magánházban kiadó. Telefon: 0036-49-311 006.

Dr. Schulte - Dr. Frohlinde, ügyvédi tanácsadás minden jogi kérdésben.
Schwarz Annemarie, hitestolmács és fordító német / magyar nyelven.
Tel.: 0211/44 22 40, Fax: 0211/44 28 16

Személy és áru fuvarozás Magyarországra. Elfogadható áron, megegyezés szerint, háztól-házig. Telefon: D-0049-7034-62580.

59 éves özvegyasszony, korban hozzáilló társat keres, Aachen közelében élők előnyben. „A boldogság még nem késő.”

Budapest fogpótlást és minden nemű fogtechnikai munkát vállalom, garanciával a legrovidebb időn belül.

Tel.: (H) 0036-1-213 57 26 vagy 06-30-310 694

49 éves 165 cm magas, magyar származású, Stuttgartban élő, rendezett körülmények között, szép berendezett lakással várja szerény, nem nagyravágyó, házias hölgy ismeretségét, tartós kapcsolat reményében. Cím: István Török, Bottroperstr. 49, D-70376 Stuttgart.

Tihanyban körpanorámás, nagy teraszos, 83m²-es kertes iker-ház garázzsal (nappali, étkező, beépített konyha, 2 fürdőszoba, 2 külön WC, 3 hálószoba) eladó!
Tel.: (H) 0036-30-642-421.

Német nyugdíjasok számára kínálunk nagyon kedvező magyarországi letelepedési lehetőséget magyar családoknál. Valamint keresünk németországi partnert, aki a fenti téma szervezésében együttműködne velünk. Cím: H-7614 PÉCS, pf. 48. Tel./Fax: +36-72-323-137, 9-15 óra között ill. 00 36/72-212-620, 9-15 óra között.

Izraelben a Holt tengernél barátságos magyar családnál szoba kiadó. Naponta 35 \$. Érdeklődni: Regima Weiss (Izrael) 00 972-7-995-95-94.

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Magyar Katolikus Főlelkészeg
Landwehrstr. 66 - 80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
E-mail: 08953282-0001@-online.de
(Ungarische Delegatur)

Felelős kiadó:
a Magyar Katolikus Főlelkészeg
Főszerkesztő: dr. Cserháti Ferenc
Felelős szerkesztő Fejős Ottó
A szerkesztőbizottság tagjai:
dr. András Mária †, dr. Bogyay Tamás †,
Boór János, dr. Frank Miklós, Ramsay
Győző, Szamosi József (olvasó és tördelő
szerkesztő) és Vincze András.

Redaktion und Herausgeber:
Ungarische Katholische Delegatur
Landwehrstr. 66 - D-80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
Chefredakteur: Dr. Cserháti Ferenc
Verantw. Redakteur: Ottó Fejős
Abonnement: DM 25,— pro Jahr und
nach Übersee mit Luftpost DM 40,—

ELŐFIZETÉS:
Az életünket a helyi magyar lelkészek
terjesztik,
ők küldik szét, náluk is kell előfizetni!
Tengerentúlról, vagy ahol nincs magyar
lelkész,

oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 2,50 DM

Előfizetési ár egy évre DM 25,—

vagy ennek megfelelő valuta.

Tengerentúlról légipostával DM 40,—

Lapzárta minden hónap 10-én.

Hirdetéseket csak 10-ig fogadunk el.

Postbank München:

Konto-Nr.: 606 50-803 - BLZ 700 100 80

Katholische Ungarnseelsorge,

Sonderkonto „Életünk”,

Erscheint 11 mal im Jahr.

Satz: GRAPHOS GmbH

Landwehrstr. 39, 80336 München

Tel. (0 89) 55 34 44

Druck: AMPER DRUCK GmbH

WERBE-DRUCK Verlag Hammerand GmbH

Hasenheide 11, 82256 Fürstenfeldbruck

Tel. (0 81 41) 61 01 20

Fax (0 81 41) 60 01 28

CSÁRDA AMBIENTE

Ungarische Spezialitäten Tel.: 08021/1794

Magyar hét, élő ziganzenével

1998 ápr. 24-től máj. 5-ig.

HIRDESSZEN AZ ÉLETÜNKEN

Hirdetési díjak 1996 január 1-től:

Apró-, házassági-, általános hirdetés DM

ára soronként (kb. 40 bető) 7,—

Jelige postóval 7,—

Külön kívánásokat esetenként árazunk.

üzleti-, nyereséges hirdetések

soronként 10,—

Nagybetűs (kétsoros) sor 20,—

Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.

Egymásutáni háromszori hirdetés esetén

10 % kedvezmény

Egymásutáni hatszori hirdetés esetén

20 % kedvezmény

Egy évi hirdetés esetén

25 % kedvezmény.

Hirdetések határideje minden hónap 10-e,

b e f i z e t v e !

A HIRDETESEK SZÖVEGÉÉRT, STÍLU-
SÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG NEM FELEL !

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE !

Befizetéseket és átutalásokat postacsek-
kontónkra kérünk! Kath. Ungarn-Seelsorge

München - Sonderkonto: Postbank München,

Konto-Nr.: 606 50-803, BLZ 700 100 80.

EURÓPAI, NÉMETORSZÁGI OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

AZ ÉLETÜNK előfizetési árát kérjük helyi
terjesztőinkkel (misszióinkkal) ren-
dezni! Csak a kiadóhivatalból postázott újsá-
gok előfizetését kérjük az „Életünk” müncheni
postabank számlájára befizetni.

A szerkesztőség

AMERIKAI ÉS KANADAI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE !

Az ÉLETÜNK előfizethető terjesztőnkél:
Joseph DANI, # 18-505 Edmonton Tr. NE AIR-
DRIE, Alberta T4B 2J2. Canada. A címére
küldött csekken feltüntetendő: „Életünk”.
Kérjük szíveskedjenek a fenti címre, ne
Münchenbe küldeni a csekket. Itt egyenkénti
beváltásnál a 40,— DM-ből 8,— DM-et levon-
nak a bankban. Előfizetési díj egy é